

Štoreški

ŽELEZAR

IZVRŠITEV LETNEGA PROIZVODNEGA PLANA
za razdobje januar—september 1965

Aglomeracija	75,9
Elektroplavž	77,8
Jeklarna	80,8
Valjarna	75,2
Siva livarna	64,8
Livarna valjev	72,9
Obdelovalnica valjev	68,9
Samotarna	90,8
SKUPAJ PODJETJE (brez gredic)	77,0

25. oktober 1965
Št. 10 Leto V

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE ŠTORE

ŠTORSKI ŽELEZAR, Glasilo delovnega kolektiva Železarnne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Ocvirk — Uredniški odbor: Janez Barborič, Dušan Burnik, Friderik Jernejsek, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Stane Sotler, Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tiska CP »Celjski tisk« Celje

AKTUALNE NALOGE

PO REBALANSU DRUŽBENEGA PLANA

Skoraj tri mesece je že minilo, odkar je bil uradno objavljen začetek ekonomske preobrazbe. V tem času so gospodarske organizacije utegnile bolj ali manj uspešno ugotoviti neposredne spremembe pogojev gospodarjenja. Družbeno-politične organizacije so lahko izdelale akcijske programe, ki bodo omogočili aktivno vključevanje vseh družbenih sil v sodobna dogajanja. Iz začetnih ugibanj in nejasnosti so se počasi a razločno oblikovale situacije tako, da so organi delavskega samoupravljanja dobivali vedno jasnejšo predstavo o stanju v podjetju in otipljivejše osnove za oblikovanje smernic bodočega dela.

V naši železarni so člani organov delavskega samoupravljanja in družbeno političnih organizacij obravnavali vprašanje gospodarjenja v pogojih po gospodarski reformi.

Kmalu po začetku uveljavljanja novih ukrepov je bilo jasno, da morajo strokovne službe izdelati analize, ki bodo dovolj nazorno pokazale, kaj je treba ukreniti, da bodo negativne posledice čim manj občutne. Na osnovi izračunov, ki kažejo uspešnost poslovanja v prvih sedmih mesecih in predračunov za ostali del leta, je ugotovljeno, da je bilo treba izvršiti rebalans družbenega plana za leto 1965.

Rebalans, ki so ga naredile za to zadolžene strokovne službe, so obravnavali organi delavskega samoupravljanja ter politične organizacije v podjetju. Člani tovarniškega komiteja zveze komunistov so o njem razpravljali na posebni razširjeni seji, na katero so bili vabljeni tudi člani uprave, ki morejo s svojim delom vplivati na dosledno izvrševanje spremenjenega plana, ter predstavniki drugih političnih organizacij v podjetju.

Obseg proizvodnje je v okviru letnega družbenega plana z ozirom na predvideno zmogljivost obratov in pogodbene obveznosti za tekoče leto. Pri tem so upoštevani že doseženi letošnji proizvodni rezultati. Fizični obseg proizvodnje se po rebalansu družbenega plana ne spremeni, čeprav bodo prikazana navidezna odstopanja, ker vsi obrati niso v prvih sedmih mesecih izvršili točno sedem dvanajstin letnega plana. Ekonomske enote, ki so v prvem polletju presegle plan, ga bodo v drugem lahko znatno presegle, ostale pa si bodo morale prizadevati, da ga izpolnijo.

Naše podjetje je tako kot druge slovenske železarnice v zelo neugodnem položaju zaradi neplačane realizacije, ki vpliva tudi na višino osebnih dohodkov zaposlenih.

Komercialna služba in finančni sektor morata stremeti za tem, da bodo kupci plačali najmanj 92% vrednosti prodanih proizvodov.

Ugotovljeni poslovni stroški za zadnjih pet mesecev tekočega le-

ta so višji od predvidenih po osnovnem družbenem planu za 29%, materialni stroški pa so višji za 38%. Posledica tega je potreba po zvišanju obratnih sredstev za 811 milijonov.

Predvideni osebni dohodki so izračunani na osnovi planiranega števila zaposlenih in temu ustreznega števila predvidenih plačanil ur. V času od avgusta do decembra naj bi se osebni dohodki dvignili povprečno za 25%. Tako so bili v letu 1965 višji za 25% od osebnih dohodkov v letu 1964. To pa bo mogoče v celoti realizirati, če bomo z ustrežno proizvodnostjo dosegli vsestransko realizacijo rebalansiranega plana.

Iz navedenega sledi, da so spremembe rebalansiranega plana z ozirom na letni družbeni plan za leto 1965 posledica spremenjenih pogojev gospodarjenja, ki se kažejo predvsem v zvišanju materialnih in poslovnih stroškov. Ukrepi po reformi so bistveno vplivali tudi na akumulativnost osnovnih obratov. V valjarni je npr. stopnja izbirne sposobnosti spremenjena zaradi spremembe vrste proizvodnje, v drugih obratih pa je le posledica sprememb nabavnih in prodajnih cen.

Če bomo hoteli doseči zgoraj prikazano povišanje osebnih dohodkov, bomo morali izkoristiti vse možnosti, ki jih imamo za povečanje delovne storilnosti.

Povsem jasno je, da bo mogoče doseči predvsem povprečni osebni dohodek v višini 70.000 din le v primeru, če bomo izpolnili rebalansiran družbeni plan vsaj 100 odstotno.

Iz razprav je razvidno, da je za izboljšanje sedanjega stanja in dosegov predvidenega uspeha treba narediti sledeče:

— V vseh obratih je treba izpolniti predvidene obveznosti, določene z rebalansiranim planom.

— Komercialna služba in priprava proizvodnje morata vskladiti termine tako, da ob koncu leta ne bo v zalogi več nedovršene proizvodnje, kot to dopušča jo normativi obratnih sredstev.

— Nabavna služba mora vse zaloge osnovnega in reprodukcijskega materiala spraviti v okviru razpoložljivih obratnih sredstev.

Skupaj s tehničnim vodstvom je že izdelala predlog za usklajevanje zalog.

— Proizvodni obrati in obratniške enote morajo analizirati vzroke nesorazmerno visokih poslovnih stroškov in predlagati ukrepe za najmanj 5 odstotno znižanje. Tudi upravno-prodajna in obratovna režija se morata z operativnim planom znižati za enak odstotek.

— Energetska služba bo s potrošniki energije proučila mož-

nosti za varčevanje. V ta namen bo izdelala tudi ustrezne predloge.

— Tehnično vodstvo in komercialna služba analizirajo možnosti za znižanje odstotka nerentabilne proizvodnje.

— Vsi vzdrževalni in pomožni obrati, ki so v obdobju pred izvedbo rebalansa izkazovali negativne rezultate, morajo težiti za tem, da s povečanjem rentabilnosti po rebalansu izboljšajo skupen finančni učinek.

— Komercialna služba mora omogočiti prodajo šamotnih izdelkov, da bodo rezultati prizadevanj ekonomske enote še ugodnejši.

— Od avgusta naprej je treba delati primerjalne preglede o izkoriščenju delovnega časa.

— Centralna vzdrževalna služba mora voditi evidenco vzrokov zastojev vseh agregatov v železarni ločeno za mehanske in električne okvare. Skrbeti mora

(dalje na 2. strani)

UKREPI ZA BOLJŠE GOSPODARJENJE

IZ VSEBINE DELA DELAVSKIH SVETOV ENOT

Glavne značilnosti vsebine razprav in sklepov delavskih svetov enot so določanje ukrepov za boljše gospodarjenje. Rebalans družbenega plana je postavil pred kolektiv obširne naloge, katere bo možno izpolnjevati s povečanimi naporji za znižanje stroškov proizvodnje tako materialnih kot v izkoriščanju delovnega časa, povečanju tehnološke in delovne discipline, povečanju izplenov ter znižanju izmečka.

ELEKTROPLAVŽ

Na seji delavskega sveta enote so razpravljali o Pravilniku o delitvi dohodka ter sklenili, da je čimprej izdelati interni pravilnik, ki naj strogo zajema vse kriterije, ki posredno ali neposredno vplivajo na finančni uspeh enote. K predloženemu rebalansu družbenega plana člani niso imeli bistvenih pripomb ter so bili mnenja, da je takšen plan odraz stanja in potreb, ki jih narekuje gospodarska reforma. V zvezi z novimi pogoji gospodarjenja so sprejeli naslednje sklepe:

- izdelati je točen plan proizvodnje za leto 1966; pri tem pa je omejiti število prehodov iz ene kvalitete gradljiva na drugo na čim nižje število,
- poostri je treba delovno in tehnološko disciplino,
- znižati je proizvodne stroške za uporabo ustreznih surovin za določene vrste proizvodov,
- enota se ne bo strinjala s povečano upravno-prodajno režijo in zahteva da o tem povečanju razpravlja upravni odbor podjetja,
- analizirati je stroške vzdrževanja, katere bo delavski svet enote še obravnaval,
- izboljšati je notranjo organizacijo dela s tem, da je stremeti, da bo čimmanj nadur, stojnin in okvar na vagonih pri nakladanju in razkladanju,
- na strojih in napravah je zagotoviti čimvečji izkoristek koledarskega fonda,
- zaostri je režim varstva pri delu ter opažene možne izvore in vzroke nezgod takoj odstraniti,
- mesečno bo delavski svet enote skupaj z obratovodstvom, sindikalno organizacijo in organizacijo ZK analiziral proizvodne rezultate ter sproti predlagal ukrepe za zboljšanje in povečanje proizvodnje,
- na vsaki seji delavskega sveta enote je preveriti izvršitev sklepov predhodne seje.

Te sklepe je delavski svet enote sprejel z namenom, da bi zagotovili še večje proizvodne in finančne uspehe v obratu.

OBDELOVALNICA VALJEV

Delavski svet enote je svojo razpravo na 4. redni seji posvetil obravnavi poslovanja v tretjem četrtletju in gospodarski reformi ter njenim vplivom na poslovanje enote. Na podlagi temeljite razprave so sprejeli spodaj navedene sklepe, ki naj zagotovijo boljše poslovanje enote:

- znižati izmeček ter pri tem opozoriti na večjo pazljivost pri ulivanju v livarni valjev, kar posebno velja za poroznost čepov in ekscentričnost lukenj pri votlih valjih, ker zahteva popravilo nepotrebne višje stroške;
- uvesti je norme za vse v obratu;
- orodja in šablone morajo biti dosledno pripravljena, da bo učinkovit čas struženja čimbolj izkoriščen;
- poiskati je naročila tudi za brusilni in rezkalne stroje;
- kontrola proizvodnje po OTK naj bi bila v dveh izmenah;
- poostri je delovno in tehnološko disciplino;
- vso skrb je posvetiti znižanju izostankov z dela, tako bolniških dopustov, izrednih dopustov ter prepovedati odhod iz obrata in podjetja med delovnim časom.

LIVARNA VALJEV

V ekonomski enoti livarne valjev je bila 5. oktobra razprava o rebalansu družbenega plana. Člani delavskega sveta enote so temeljito analizirali rebalansiran družbeni plan in pri tem ugotovili, da bomo imeli pri izvrševanju plana hude težave. Vplivi gospodarske reforme že vplivajo na naročila. Naročila imajo predvsem za male valje in zelo malo za valje z večjo težo, kar bo nedvomno vplivalo na izpolnitev plana. Ker se delež upravno prodajne režije v rebalansu plana ni spremenil smatrajo v livarni valjev, da bi kazalo tudi to spremeniti v korist ekonomske enote. Ti stroški so in jih je treba plačati, vprašanje je le, če so pravilno postavljeni in vedno opravičljivi. V nadaljevanju razprave so preverili izvršitev sklepov prejšnjih sej. Predsednik je seznanil navzoče, da je predlog pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v ekonomski enoti že izdelan. Člani enote se bodo lahko z njim seznanili z oglasne deske.

SAMOTARNA

Predmet razprave na seji delavskega sveta enote dne 25. septembra je bila proizvodnja v mesecu avgustu, katere plan je presežen predvsem zaradi tega, ker je izpadlo planirano popravilo dimnika, kar pa je bilo izvedeno v septembru in deloma v oktobru. Na tej seji so sprejeli tudi operativni plan za mesec oktober. V razpravi je bilo poudarjeno, da je plan nerealno postavljen, saj je bil presežen samo v mesecu avgustu za 115 t.

JEKLARNA

Na seji delavskega sveta enote jeklarne 4. oktobra je bila zelo živahna razprava o tehničnem in finančnem poročilu za mesec avgust. Obrat je mesečni plan močno prekoračil kljub 25 urnemu zastoju zaradi kvara na dveh žerjavih. Tudi septembrski mesečni plan je prekoračen za 470 ton, kar je razveseljivo, saj vpliva polno zaupanja, da bo letni plan dosežen. Z izplemom pa zaradi izmečka I ne morejo v enoti biti zadovoljni. Če bodo znižali porabo kokila in sintermagnezita bodo rezultati še boljši. Analiza izvrševanja sedem mesečnega poslovanja, kaže ugodno sliko v proizvodnji. Na osnovi te analize so na tej seji razpravljali o rebalansu družbenega plana za jeklarno. Člani so imeli na rebalansu pripombe, ki pa imajo vse samo eno osnovo

— bojazen, da tako rebalansiranega plana ne bodo dosegli. Res bo težko saj jih čaka še en remont v letošnjem letu, ki bo moral biti res temeljit, če bodo hoteli, da bo SM peč v bodoče dobro delala. Delavski svet enote je v zvezi z remontom sprejel naslednje sklepe:

- velik remont za dobo 1 meseca je nujen zaradi slabega dna na peči in visoke cene gradljiva,
- povišan plan drugo leto bo mogoče doseči le s temeljitim popravilom peči in ostale opreme.
- Na koncu je delavski svet enote postavil zahtevo po delovni in tehnološki disciplini v enoti. Kršilce bo disciplinski preganjal.

VALJARNA

Delavski svet enote je na 5. seji obravnaval predlog rebalansiranega družbenega plana in proizvodne rezultate v mesecu avgustu. Analiza kaže, da proizvodnja v tem mesecu le ni bila popolnoma zadovoljiva, ravno tako niso zadovoljni s porabo električne in toplotne energije. Res je, da so za to opravičeni vzroki v neugodnih naročilih in v neadjustrirani proizvodnji za 30 in 31. avgust. V razpravi o rebalansu plana je bilo poudarjeno, da bo dohodek manjši zaradi pomanjkanja naročil za vzmetna jekla. Zaradi tega so se odločili, da bodo valjali takšne profile, ki bodo zagotavljali rentabilnost. Potrebno pa bo vložiti še napore v osvajanje novih proizvodov. V nadaljni razpravi je bila postavljena zahteva po temeljitejši kontroli nad bolniki s strani zdravstvene službe. Prekontrolirati je tudi potrebno upravičenost vozniških kart za nedeljske, ter vsem tistim, ki ob nedeljah ne delajo, vozno karto za tisti dan odvzeti.

Na ostrino je bila postavljena tudi zahteva po večji disciplini pri uporabi osebnih zaščitnih sredstev. Sklenili so, da bodo vsakogar, ki zaščitnih sredstev

ne bo uporabljal, odstranili z dela.

OTK IN RAZVOJNI ODDELEK

Delavski svet enote je razpravljal o rebalansu družbenega plana ter je bil mnenja, da je dobro pripravljeno in da je odraz naših gospodarskih zmognosti. Plan so sprejeli s pripombo, da za kemični laboratorij niso pravilno planirane delovne ure ob upoštevanju števila zaposlenih.

Ob analizi stroškov poslovanja za mesec avgust so se največ zadržali na prekoračitvi stroškov za oddelek tehnične kontrole. Ta oddelek zagovarja prekoračitve s tem, da je porasla nekatetna proizvodnja, kar seveda pri njih povzroči porast stroškov. V razpravi o tem vprašanju je bilo predlagano, da naj OTK najde način kako in koga bremeniti s stroški ponovne kontrole izdelkov sumljive kvalitete. Če bi ta oddelek obremenjeval tiste obrate, kjer je potrebna ponovna kontrola z dodatnimi stroški, bo nedvomno vplival na to, da bodo že v obratu izločili nekatetno proizvodnjo ter s tem znižali stroške. Po tej razpravi so določili posebno komisijo, katera bo analizirala neplanirane stroške

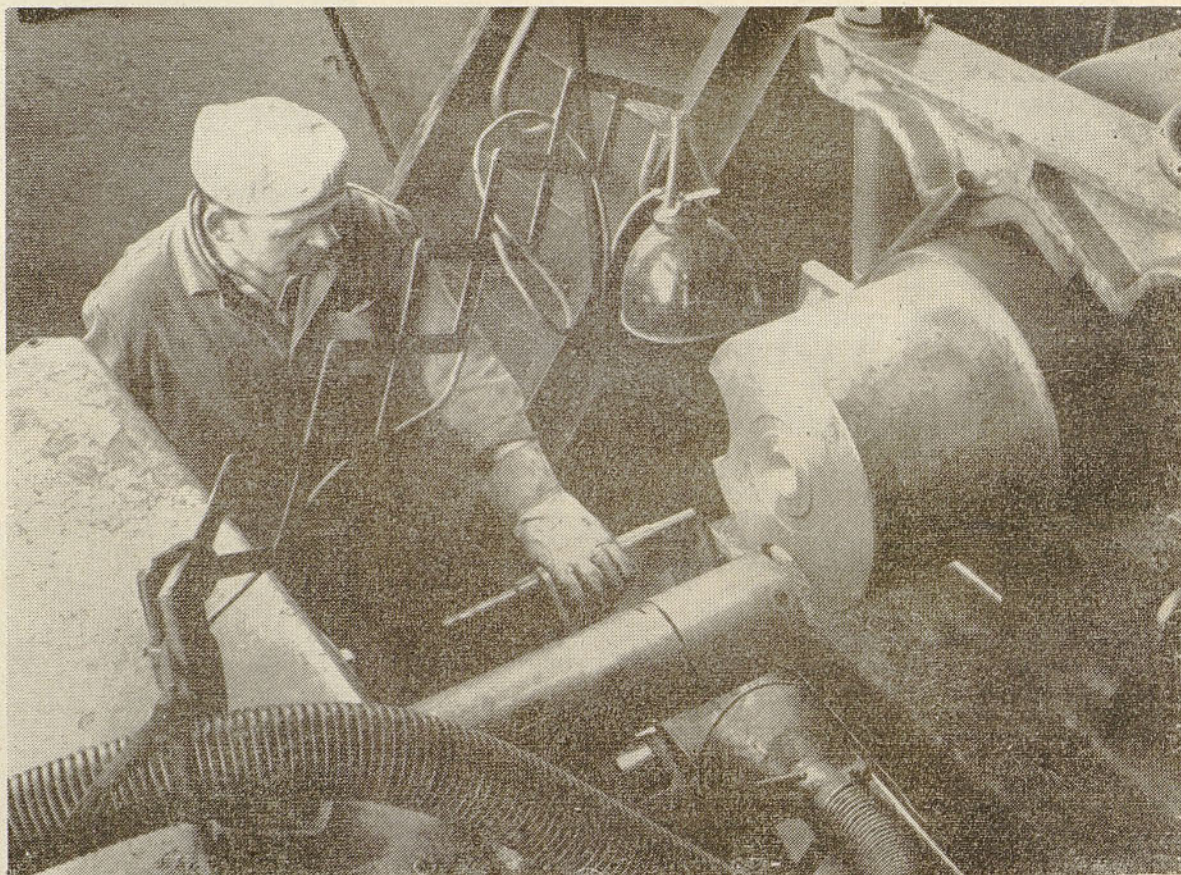
OTK ter predlagala ukrepe, delavski svet enote pa bo mesečno obravnaval stroške v celi enoti.

GRADBENI ODDELEK

Na seji so temeljito analizirali razmere v tem oddelku. Redno bodo kontrolirali stroške režije in korišćenje koledarskega fonda. Temeljiteje bodo analizirali tudi obratne nezgode, ker je njihovo število v zadnjem času poraslo. Ob tem so bili mnenja, da so nezgode največkrat posledica nepredvidnosti in nereda, zaradi česar bodo pregledali vse stroje in orodja, posamezniki pa bodo morali bolj paziti pri delu. Poostri bodo delovno in tehnološko disciplino ter redno kontrolirali izvajanje nalog.

V ostalih ekonomskih enotah so bile seje delavskih svetov enot posvečene razpravam o rebalansu družbenega plana, ki bo po sprejetju postal zakon za celotno podjetje ter nalagal slehernemu članu kolektiva, da po svoji moči in v okviru svojih nalog dosledno opravi svoje delo.

M. A.

Rezkanje detelje valja v obdelovalnici valjev

Aktualne naloge

(nadaljevanje s 1. strani)

za maksimalno znižanje okvar, ker s tem odločujoče vpliva na produktivnost, ki jo omogočajo naprave. Mesečno je dolžna analizirati vzroke zastojev, izračunati nastale izgube ter pregledati preventivne ukrepe.

— Strokovne službe morajo gospodarno uporabljati pisarniški material ter telefonske in teleprinterske usluge.

— Izdatki za službena potovanja, reprezentanco in propagando naj se omejijo najmanj za 10 odstotkov.

— Za ves nesmotrno uporabljen ter nepravilno vskladiščen osnovni in reprodukcijski material so odgovorni koristniki in nabavna služba podjetja. V kolikor bo opaženo, da posamezniki ali ekonomske enote ne upoštevajo navodil o varčevanju, bodo potrebna dela izvršena na račun njihovih osebnih dohodkov.

— Pravilniki o delitvi osebnih dohodkov v ekonomskih enotah in službah morajo zagotoviti dosledno nagrajevanje po delu.

Ves kolektiv je pred odgovorno nalogo, kateri bo kos le takrat, če bodo skladno in racionalno izkoriščene vse potencialne sile delovne organizacije. V današnji situaciji bi bilo nesmiselno pričakovati kakršne koli zunanje pomoči. Izvršitev vseh delovnih in ostvaritev načrtov za izboljšanje bodočega dela je izključno

odvisna od dela kolektiva.

Posebno odgovorno nalogo imajo člani ZK, ki morajo z doslednim in vzornim delom najti vzgled svojim sodelavcem. Razen tega pa morajo biti brezkompromisni borci zoper vse opažene nepravilnosti in napake, ki zmanjšujejo pozitivne učinke prizadevanj kolektiva. Njihovo delo se mora odražati v vsakem oddelku, službi, delovni enoti ali na delovnem mestu. S svojo naprednostjo in aktivnostjo morajo biti aktivni tvorci bodočnosti delovnega človeka.

G. J.

USPEH KEGLJAČEV

Pred dnevi je bilo v Celju zaključeno letošnje občinsko prvenstvo v borbenih partijah za registrirana in sindikalna moštva. V ostri konkurenci je naša prva ekipa zasedla med najboljšimi celjskimi klubi četrto mesto, dočim je sindikalnemu moštvu v njegovi skupini po izredni smoli v zadnjem nastopu za las (za en keglj!) ušlo prvo mesto.

Kljub temu čestitamo k doseženemu rezultatu in športni borbenosti.

Pa še to: 15. novembra se prične na našem kegljišču letošnje družinsko prvenstvo za posameznike. Ker je torej do začetka še nekaj časa, pozivamo vse prijatelje kegljaškega športa, da pričnejo čimprej z rednim treningom.

K. S.

DELO TOVARNIŠKEGA KOMITEJA IN OSNOVNIH ORGANIZACIJ

V času od 10. septembra do 10. oktobra je imel TK ZKS tri redne seje. Na njih so člani razpravljali o problemih, ki so posledica ukrepov v zvezi z gospodarsko reformo. Obširni dnevni redi in ostre polemike so osnovne značilnosti, ki opozarjajo na dinamičnost dela v gospodarski organizaciji.

IZVAJANJE GOSPODARSKE REFORME

Na XV. redni seji so člani TK obravnavali aktivnost osnovnih organizacij ZK pri izvajanju gospodarske reforme, izvrševanju sprejetih sklepov, informativno dejavnost v kolektivu, organizacijska vprašanja ter sodelovanje z mladinsko organizacijo. Razen tega je bil sprejet tudi program dela TK ZKS za obdobje od septembra do decembra.

Uvodno poročilo o aktivnosti osnovnih organizacij pri izvajanju gospodarske reforme je pripravila ekonomska komisija. Temu vprašanju posvečena analiza kaže, da so ekonomske enote usmerile svojo dejavnost v iskanje notranjih rezerv. Ker so z delom šele pričele, še niso mogle pokazati sadov svojih prizadevanj. O odkrivanju in izkoriščanju notranjih rezerv so člani kolektiva razpravljali na sejah ODS in osnovnih organizacij ZK. V nekaterih ekonomskih enotah tudi sindikalni pododbori uspešno proučujejo možnosti za povečanje produktivnosti dela in zagotovitev boljšega poslovanja.

Gospodarska komisija med drugim ugotavlja, da se število zaposlenih ni bistveno spremenilo, kar je v skladu s sklepi DSP. Število bolezenskih dopustov se je občutno znižalo, povečalo pa se je število rednih letnih dopustov. Pri tem je zanimivo, da se v času največje odsotnosti ni zmanjšala produktivnost dela. Kljub temu pa je zaskrbljujoče dejstvo, da nekatere ekonomske enote niso mogle v juniju oz. juliju izpolniti svojih proizvodnih planov.

V zvezi s finančnim poslovanjem ima podjetje težave zaradi neplačane realizacije. Kupci naših proizvodov so nam v času poročanja dolžni več kot 2 milijardi din. Za povečanje odstotka plačane realizacije morajo poskrbeti odgovorne službe.

Referent poroča, da je UO obravnaval pravilnik o delitvi osebnih dohodkov in poudarja da mora nov pravilnik zagotoviti ekonomskim enotam samostojno notranjo delitev.

Ceprav pretežni del komunistov aktivno sodeluje pri obravnavah in reševanju problemov po gospodarski reformi, vseeno ne morejo vedno pozitivno učinkovati ali pojasnjevati vprašanja, ki se porajajo po spremembi pogojev gospodarjenja. Tako npr. ni bilo mogoče tako prepričati nekaterih članov kolektiva o nujnosti gospodarske reforme, ker so imeli pred očmi le možnost trenutnega zmanjšanja svojega življenjskega standarda. Bali so se torej le za lastni žep, na vse ostalo pa so pozabili. Če vemo še to, da je tako naziranje opaženo v večini primerov le pri ljudeh z višjimi osebnimi dohodki, potem je jasno, da imajo člani ZK težko nalogo.

Pod to točko so se člani TK pogovarjali tudi o notranji delitvi dohodkov po novem pravilniku. Vsi udeleženci diskusije izražajo mnenje, da bi pravilniki ekonomskih enot morali zagotoviti pravično plačevanje po vložnem delu.

Čeravno določila novega pravilnika ustrezajo sedanjim zahtevam, udeleženci seje opozarjajo, da so ekonomske enote prepuščene same sebi pri določitvi načina in meril za notranjo delitev dohodkov. Nastaja vprašanje, ali bodo ekonomske enote mogle, spričo obsežnosti dela, ki jim ga nalaga proizvodnja, posvetiti dovolj časa študijoznemu osnovanju pravilnika o delitvi dohodka znotraj delovne enote. Tudi tu bodo morali komunisti sodelovati in pomagati pri uveljavljanju velikokrat poudarjenega

načela, ki pravi, da mora biti vsak zaposleni plačan po storilnosti.

Nekateri člani kolektiva so izrazili mnenje, da ni prav, ker se posledice gospodarske reforme ne odražajo tudi pri nas v obliki odpuščanja nefizičnih delavcev, ki so zaposleni v administraciji in raznih službah. Tako ukrepanje bi bilo povsem neloგიčno in v nasprotju z načeli umnega gospodarjenja, ker trenutno nihče natančno ne ve, (tudi tisti, ki to vprašanje načenjajo) kako bi bilo mogoče to takoj izvesti. Seveda je naloga uprave podjetja in strokovnih služb, da to vprašanje proučijo in po potrebi ustrezno tudi ukrepajo.

V zvezi s prvo točko dnevnega reda je bilo sprejetih več sklepov, ki obvezujejo člane ZK, da se bodo še bolj aktivno vključevali v delo, ki ga zahtevajo sedanji pogoji.

IZVAJANJE SKLEPOV

Komite je posvetil 2. točko dnevnega reda obravnavi izvajanja sklepov redne letne konference, sklepov TK in sklepov osnovnih organizacij ZK. V ta namen je komisija za sklepe pregledala izvajanje teh in ugotovila naslednje: sklepi letne konference so okvirni program dela vseh članov ZK v tovarni. Navzlic uspešnemu vključevanju komunistov na vseh področjih druž-

osnovne organizacije ZK vodilna sila v proizvodnji. Ugotovljeno je, da člani ZK usmerjajo svoje delo tako, da z organiziranimi akcijami omogočajo uveljavitev načel, ki zagotavljajo dviganje produktivnosti, prihranek materiala, zmanjšanje izmečka ter uvajanje sodobnih metod organizacije. Istočasno je ugotovljeno, da se v tako delo še vedno ne vključujejo vsi člani ZK. V bodoče bo potrebno potrebno pritegniti te neaktivne člane v okviru osnovnih organizacij ZK. Komisija meni, da bi lahko to vprašanje neaktivnosti uspešno rešili tako, da bi članom ZK dajali konkretne naloge in napolnili.

V zvezi z delitvijo dela, o kateri čestokrat diskutiramo na sestankih, so člani ZK uspeli najti priložnosti za aktivno vključevanje pri usmerjanju politike notranje delitve. Strokovne službe so izdelale pregled, po katerih metodah in v katerih ekonomskih enotah je merjenje dela že izvedeno. Prav tako je izdelan perspektivni načrt, ki zajema področja delitve in merjenja dela, za katera bo šele treba izdelati osnove, če bomo hoteli slediti osnovnim principom o notranji delitvi dohodka. Ugotovljeno je, da področja delitve niso dovolj razmejena. Tako predstavlja realno vrednotenje dela še vedno nezorano ledino v okviru podjetja. Neposredno zaposleni še ne zaupajo dovolj novim načinom vrednotenja dela.

Omejevanje možnosti decentralizacije skupnih sredstev po ekonomskih enotah ovira uspešnejše uveljavljanje organov samoupravljanja. To vprašanje je tesno povezano s sistemom de-

težiti za tem, da bodo še bolj neposredno vplivali na izvrševanje sklepov strokovnih služb in organizacij. Rezultati neupoštevanja sklepov so ponavljajoče se pomanjkljivosti, ki bi sicer morale biti odstranjene že po prvem posvetovanju ali sklepanju odgovorne službe ali organa. Pri delavskem svetu podjetja je osnovan aktiv ZK, ki si pri svojem delu prizadeva, vendar pa je premalo učinkovit.

INFORMIRANJE

Informiranje kolektiva o delu podjetja ter družbenih in političnih organizacij še vedno ni zadovoljivo. Kljub temu, da imamo v okviru gospodarske organizacije svoj mesečnik »Storski železar« in da si pomagamo pri obveščanju z Informatorjem, kolektiv večkrat izraža mnenje, da da bi bilo treba načine informiranja še izpopolniti.

Temu vprašanju bo moral TK ZKS posvetiti še nekoliko več pozornosti.

NOTRANJA ZAKONODAJA

Člani ZK morajo aktivno sodelovati pri dopolnjevanju v skladu s statutom. Komunisti ta sklep izvršujejo pri svojem sedanjem delu vendar je mogoče opaziti, da delo opravljajo bolj formalno. Premalo je konkretnega vključevanja pri izvajanju polnjenja poslovanja. Dokaz sklepov, ki se nanašajo na doza to so hibe, ki se morajo občasno odpravljati s korenitimi in večkrat tudi bolečimi spremembami.

VARSTVO PRI DELU

V zvezi z varstvom človeka pri delu je v času po konferenci veliko storjenega. Sindikat in organizacija ZK sta skupaj prevzela skrb za izdelavo predlogov izboljšav varnostnih ukrepov. Posebno poudarjeno je vprašanje preventivne zaščite. O tem bodo razpravljali tudi organi delavskega samoupravljanja. Komisija zaključuje, da je na tem področju storjen velik napredek, kar pa seveda ne sme povzročiti stagnacije.

REKONSTRUKCIJA

Spričo nenehnega poudarjanja nujnosti nadaljnega izvajanja rekonstrukcije našega podjetja se morajo pri tem delu vsestransko vključevati tudi člani ZK. Iz zapisnikov ni razvidno, kaj so komunisti naredili na tem področju. Vprašanje razvoja podjetja je še pomembnejše v sedanji situaciji, ko je izvajanje rekonstrukcije omejeno. Širši krog komunistov se mora aktivno vključiti pri uresničevanju težnje nadaljnega izvajanja začetih del in tolmačenju vzrokov, ki so privedli do trenutnega stanja.

SODELOVANJE Z ORGANIZACIJAMI

Komisija ugotavlja, da je v sedanji mandatni dobi tovarniškega komiteja storjen velik napredek v pogledu tesnega sodelovanja med organizacijo ZK in mladinsko organizacijo. To seveda še ne pomeni, da bi sodelovanja ne mogli izboljšati. Omeniti velja, da mora predvsem mladinska organizacija iskati napolniti in pomoč pri organizaciji ZK, ta pa ji je dolžna vsestransko pomagati in jo usposobiti, da bo lahko nastopala kot enakovredna družbeno-politična sila, ki more vplivati na uspešnost dela gospodarske organizacije.

Uspešno sodelovanje med organizacijami je znamenje usmerjenega delovanja vseh zavestnih sil za skupne cilje. Posebno dobro sodelujeta sindikat in tovarniški komite, saj je bilo veliko akcij, ki so jih skupno izvedle komisije obeh političnih organizacij. V bodoče bo treba razvijati sistem skupnega dela

tudi z organizacijami izven podjetja. Pri tem je treba paziti, da bodo člani ZK upoštevali pozitivna stališča in mnenja drugih, ker je to osnova za vspostavitev neposrednejših odnosov.

Pri pregledu sklepa, ki se nanaša na kadrovsko vprašanje je komisija ugotovila, da je stanje zadovoljivo. S tem, ko bo novembra osnovana politična šola, bo rešeno vprašanje izobraževanja perspektivnega kadra.

Obseg in način izobraževanja članov ZK je mogoče ugotoviti s pomočjo ankete, ki je bila razpisana in katere rezultati so že znani. Individualni študij naj bo še v naprej ena izmed oblik ideološkega izobraževanja, s konkretnimi zadolžitvami pa si naj člani ZK pridobijo ustrezno prakso, ki jim bo omogočala uspešno delo na delavskem mestu in v organizacijah, kjer aktivno sodelujejo.

Odnosi med člani ZK so v primerjavi z odnosi v preteklosti povsem zadovoljivi. Stremeti je treba za tem, da jih bomo organizirano in metodično še vnaprej utrjevali.

Pri pomlajevanju članstva je veliko naredila mladinska organizacija, ko je pripravljala in predlagala za sprejem v organizacijo ZK nove člane — predvsem mladince. Pri bodočem vključevanju je treba paziti, da bodo kandidati seznanjeni s programom ZK. Priporočila se sistematično predhodno uvajanje v delo, ker je tako mogoče bodočega člana temeljito seznaniti z nalogami in delom, ki ga čakajo.

Za študij kongresnega materiala je ideološka komisija pripravila poseben program. Nekatere osnovne organizacije obravnavajo predviden material po določenem zapovrstju, druge pa ne morejo najti primernih priložnosti za izpolnitev skupne obveze z ideološkim izobraževanjem.

Zadnji sklep letne konference se nanaša na pripravo programa za izobraževanje, ki bi ga morale sestaviti vse družbeno-politične organizacije. To bo rešeno s programom politične šole.

Po analizi izvajanja sklepov tovarniškega komiteja je komisija ugotovila, da je bilo na 13 sejah sprejetih 63 sklepov. Od tega je bilo 60 realiziranih, 3 pa so ostali vsled svojega značaja še nerealizirani. Komisija je ugotovila, da so sklepi vzorno registrirani in po realizaciji sproti označeni. V zvezi z oblikovanjem sklepov priporočila, da je v bodoče treba bolj pazljivo ločiti sklepe in predloge. Iz sedanjih zapisnikov namreč ni vedno jasno ali gre v določenem primeru za sklep ali predlog.

Iz števila in vsebine sklepov je razvidno, da je bila organizacija zveze komunistov izredno aktivna.

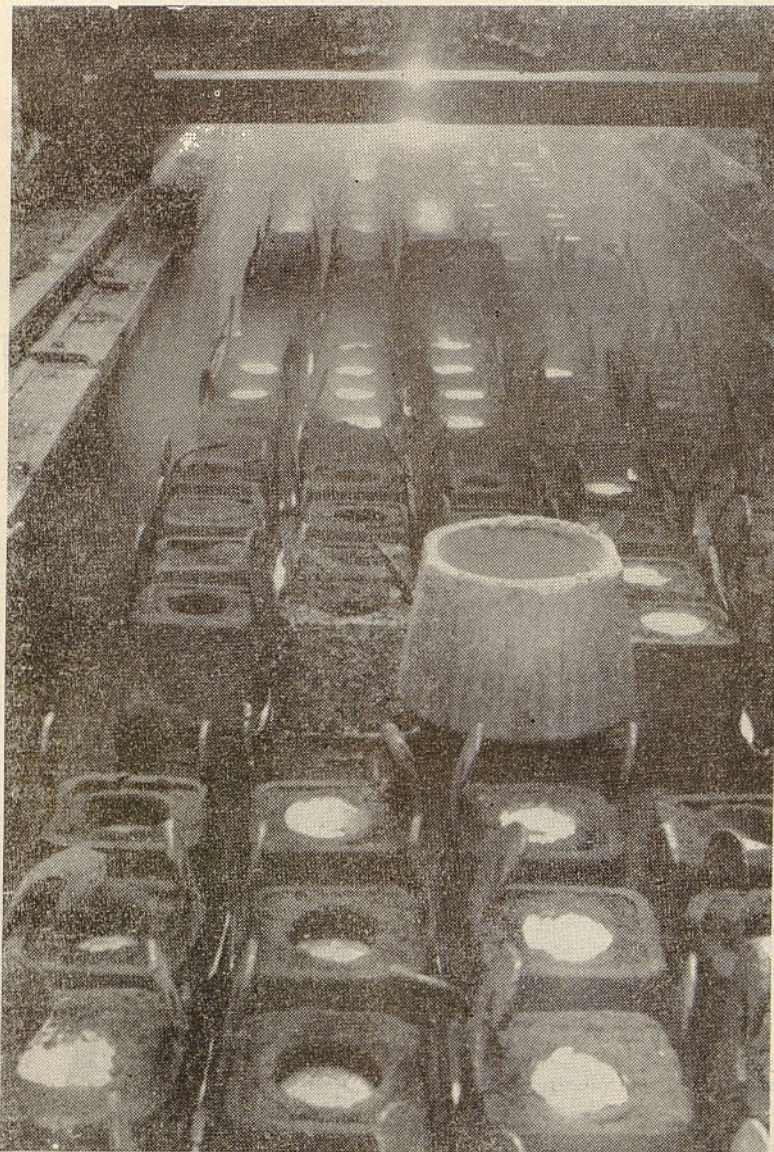
Realizacijo sklepov osnovnih organizacij ni bilo mogoče ugotoviti na osnovi obstoječih zapisnikov. Čeprav število ne more biti absolutno merilo za delo organizacije, vendar kaže splošno aktivnost. Veliko sklepov osnovnih organizacij ima bolj značaj sugestije ali predloga kot pa sklepa, ki ga je brezpogojno treba tudi izvesti.

V bodoče naj osnovne organizacije skrbneje oblikujejo sklepe, predvsem pa naj boj skrbijo za njihovo dosledno izvajanje.

Na vseh sestankih osnovnih organizacij naj pregledajo izvršitev sklepov, ki so bili sprejeti na prejšnjem sestanku.

OBVEŠČENOST V KOLEKTIVU

Člani TK so v pogovoru o ustreznosti sedanjega načina informiranja izrazili mnenje, da je vsled relativno slabe obveščenoosti članov kolektiva o delu in dogajanjih v podjetju, treba temu vprašanju posvetiti več pozornosti. Čeprav imamo svoj ča-

benega in političnega življenja ter neposrednega dela v svojih ekonomskih enotah, je mogoče še vedno ugotoviti, da delo ni dovolj poglobljeno in sistematično.

Na redni letni konferenci je bilo sprejetih 14 sklepov.

Pri podrobni analizi je komisija ugotovila, da se komunisti aktivno vključujejo v delo pri izvajanju programa po družbenem planu podjetja in da so

litve sredstev v okviru gospodarske organizacije.

Delo članov ZK v organih delavskega samoupravljanja je sicer uspešno, vendar bi se spričo številčnosti moralo odražati v obliki neposrednejšega in hitrejšega reševanja problemov, ki se nanašajo moralo odražati v obliki neposrednejšega in hitrejšega reševanja problemov, ki se nanašajo na proizvodnjo. Člani ZK morajo

ORGANIZACIJA DELA

VLOGA IN POMEN TERMINSKO-LANSERSKO-DISPEČERSKE SLUŽBE

Pojem terminiranja je znan že iz časa obrtništva; v sedanji stopnji razvoja industrije pa ima terminiranje izdelave in lansiranje še poseben pomen, ker lahko edino s pravilno zasledbo razpoložljivih kapacitet le-te stoodstotno izkoristimo. Pravilno in dosledno lansiranje proizvodnje — poleg racionalnega postopka izdelave in pravilnega vrednotenja dela — zagotavlja tudi cenene izdelke, kar je v trenutni gospodarski situaciji za ekonomski obstoj gospodarske organizacije še posebno pomembno.

Predpogoj za pravilno terminiranje izdelave in lansiranje proizvodnje je dobro poznavanje razpoložljivih kapacitet obrata oz. delovnega mesta ter vrstnega reda operacij in potrebnega časa izdelave.

Pri času izdelave je treba poleg operativnega časa upoštevati tudi vse dodatne čase oz. takozvane »čase obračanja« ali čase notranjega transporta.

Znano je, da predstavljajo »časi obračanja« oz. časi notranjega transporta še posebno veliko vrednost v primeru, če gre izdelek skozi več faz izdelave. Tako zasledimo pri ulitkih npr.: izdelavo modela — formiranje — ulitje — čiščenje — termično obdelavo — mehansko obdelavo — preizkusa na vzdržljivost oz. nepropustnost na vodni tlak in šele nato je ulitek pripravljen za odpremo v skladišče oz. kupcu.

Jasno je, da točno terminiranje izdelkov v takšnem primeru

predstavlja posebno težaven posel, ker terminer ne more vselej točno predvideti kolikšen čas bo potreben npr. samo za transport tega ulitka, poleg tega pa je pogost pojav, da se ulitke v določeni fazi izdelave izkaže kot neuporaben. Sledi torej nadomestilo izmečka, kar lahko vpliva na točnost postavljenega plana zasedbe kapacitet v osnovnem obratu, t. j. v livarni.

Terminerji dnevno zasledujejo potek izdelave vsakega posameznega izdelka in redno obveščajo člane priprave proizvodnje o problemih, ki nastopajo pri sami izdelavi, medtem, ko se o pravočasni realizaciji posameznih naročil redno konzultirajo z vodstvom obrata. Podatki po dnevni obvestilih o ulitju, izmečku in ulitkih oddanih v skladišče, se redno vnašajo v terminsko kartoteko.

Kot je bilo uvodoma omenjeno, ko je bilo govora o razvoju priprave proizvodnje, se je ta služba v tej obliki organizirala leta 1963. Takoj smo pristopili k organiziranju terminsko-lansersko-dispečerskega oddelka, ki je v dveh letih sicer dosegel dobre uspehe, vendar bo treba že ustaljene metode dela in poslovanja še izpopolniti in utrditi.

Danes se vrši terminiranje izdelave in lansiranje proizvodnje za modelno mizarno, livarno sive litine, mehansko delavnico, livarno valjev, obdelovalnico valjev ter jeklarne in valjarno. Od tega je do potankosti organizira-

no terminiranje za modelno mizarno, livarno sive litine in mehansko delavnico; medtem ko se za ostale obrate temeljiteje oz. natančneje terminiranje še organizira.

Pri terminiranju izdelave in lansiranju proizvodnje smo v samem začetku naleteli na precej težav; predvsem je bila utrjena stara miselnost posameznikov, ki so se ob vsakem poskusu pogovora o sodobnejših metodah poslovanja takoj spomnili tistih »zlatih starih časov«, ko so povsem drugače delali in je bilo vse v najlepšem redu.

V livarni sive litine so poleg tega neprimerno slabi pogoji za hitro in pravočasno realizacijo posameznih naročil: ni v zadostni količini kvalitetnega peska, pomanjkanje nekaterih vrst kalupnih okvirjev, neprimeren asortiman naročil itd. Še večje težave pa nastopajo v čistilnici, ki za tolikšno proizvodnjo in asortiman sploh nima ustreznih pogojev. Poseben problem v čistilnici predstavljajo ulitki, ki jih je treba zaradi zunanjega izgleda dodatno čistiti oz. brusiti ali pa zaradi manjših livarskih napak, popravljati. Ti ulitki se zaradi obilice rednega dela kopičijo in mnogokrat prečede precej časa preden pridejo v skladišče. Iz leta v leto se zaostrujejo tudi prevezni pogoji, zaradi česar je treba nekatere ulitke po termični obdelavi še ravnati, kljub temu, da pridejo le-ti itak skoraj v celoti obdelani.

Temu dodatnemu delu — enako neštetim reklamacijam — bi se v marsikaterem primeru lahko izognili, če bi te ulitke mehansko obdelali. Prednost mehanske obdelave pa ni samo v tem, ampak bi nam v primeru, da bi prodali obdelane ulitke, pripadal tudi večji dohodek. Nujno je, da se obstoječi strojni park stoodstotno izkoristi in po potrebi tudi razširi.

Iz navedenega je razvidno, da se člani terminsko-lansersko-dispečerskega oddelka nemalokrat nahajajo v nezavidanju vrednem položaju: kajti dostikrat je praktično nemogoče vskladiti želje naročnika z dejansko zmogljivostjo obrata. Da bi se takim presenečenjem lahko vsaj delno izognili, je naša ustaljena praksa, da z naročili zasedamo samo 95% razpoložljivih kapacitet, medtem ko ostalih 5% rezerviramo za izredno nujna naročila, ki jih naročniki niso mogli predvideti vnaprej. Presenetljiva je ugotovitev, da so doslej vsa leta to rezervno izkoristili skoraj izključno naši domači obrati z naročili, ki so potrebna za redno vzdrževanje naprav; pogosti so celo primeri, ko smo zaradi nujnega dela za domači obrat zamenjali obveznosti do naročnika.

Prihaja čas, ko se bomo morali vedno v večji meri prilagajati tržišču — tako v pogledu prodajnih cen, kot v pogledu terminov izdelave — zato je nujno, da iščemo nove in boljše ter cenejše možnosti v sami tehnologiji izdelave in da nudimo kupcu blago v tistih terminih, ki jih želi.

Kalkulacije

Ni še daleč čas, ko je bilo slišati mnenje poedincev, da so predračunske in obračunske kalkulacije brezpredmetne. Res je, da se moramo pri formiranju prodajnih cen prilagajati predvsem tržišču, ampak je nujno potrebno, da prvenstveno vemo — seveda pri dognani tehnologiji izdelave in dognanem času — koliko nas vsak posamezni proizvod stane.

Verjetno je jasno — v svetu ta miselnost prevladuje že dalj časa — da materiala kot takega ne moremo preprodajati, ampak v enoti proizvoda prodajamo praktično samo vloženo delo; materialu samemu se pri predelavi cena bistveno ne menja. Ravno

zaradi tega pa je tem pomembnejše, da je vsako delo pravilno vrednoteno in da iščemo čim cenejše možnosti v postopku izdelave. Pri tem odigrava važno funkcijo organizacija dela v obratu, ker bomo edino s popolnejšo organizacijo dela na delovnem mestu samem lahko dosegli čim racionalnejše čase izdelave.

Kalkulacije livarskih izdelkov temeljijo na produktivnosti; čim večja je produktivnost (izražena v kg na časovno enoto), tem nižja je lastna oz. prodajna cena ulitka. To dejstvo pride še posebej do izraza zaradi tega, ker samo materialni stroški v strukturi stroškov izdelave predstavljajo sorazmerno nizko vrednost.

Dejstvo je, da predračunske kalkulacije nimajo pravega pomena, če se po izvršitvi naročil ne izvrši tudi obračun dejanskih stroškov izdelave — obračunske kalkulacije. Šele sedaj je točno razvidno, kolikšna je stvarna oz. prodajna cena za vsak posamezni izdelek. Ugotavljanje dejanskih proizvodnih stroškov za vsak proizvod pa je pri sedanjem načinu poslovanja oz. obračunavanju stroškov praktično nemogoče, ampak je samo iz absolutne vrednosti razvidna gospodarnost obrata, kar nam pa za vsak posamezni primer ne pove ničesar. Poleg tega pa finančna obremenitev obrata v posameznih postavkah ni prikazana tako, da bi bilo razvidno ali gre za upravičeno ali neupravičeno odstopanje od planskih stroškov.

Res je, da direktni proizvajalci pri takem načinu poslovanja ne morejo v zadostni meri vplivati na višino proizvodnih stroškov; posebej je to značilno za obrate, ki so vezani na pomožne obrate in ostale službe v podjetju. Nujno je, da se vodstvom obratov da možnosti, da lahko do potankosti kontrolirajo proizvodne stroške.

Skrajšani čas je, da se predračunski in obračunski stroški izenačijo, kajti le v tem primeru bomo lahko dobro gospodarili in je treba samovoljo posameznikov, ki mnogokrat bremenijo določeni izdelavni nalog z neupravičeno visokim številom izdelavnih ur preprečiti, kar pa je izvedljivo edino z dobro organizacijo dela in poslovanja.

L. J.

DELO TK-ZK

(nadaljevanje s 3. strani)
sopis »Storski železar«, ne uspešno vedno sproti poročati o aktualnostih v delovni organizaciji. Nekateri člani ko čestokrat v času objave že skoraj nezanimivi, ker izhajajo naš list enkrat na mesec. Res je, da si pomagamo z »Informatorjem«, vendar to velikokrat ne zadošča, ker je mogoče na ta način posredovati le najnujnejše informacije in še te včasih v zelo zgoščeni obliki.

V bodoče moramo težiti za tem, da bomo metode obveščanja izpopolnili in prilagodili našim potrebam ter pogojem.

TK je sprejel sklep, da mora ideološka komisija pri TK ZKS sšlicati skupen sestanek z uredniškim odborom Štorskega železarja na katerem je treba takoj preučiti možnosti za izboljšanje načinov informiranja. Organizacijska komisija pa je bila zadolžena, da ugotovi in pripravi predloge, kako bodo družbene in politične organizacije seznanjale javnost o svoji dejavnosti.

DELO ZMS

Komite je na seji obravnaval delo organizacije ZMS. Prisotni menijo, da je bila mladina v pretekli dobi aktivna, saj je TK ZMS uspel izvesti delovno akcijo pri graditvi tira na delovišču Store II. Nekateri pomanjkljivosti pri delu mladine so bolj posledica nezadostnega sodelovanja komunistov, kot pa njihove neaktivnosti. V tej organizaciji ni zadovoljivo opravljen osnovni aktiv mladih komunistov, ki šteje 30 članov.

Tovarniški komite mora spremljati delo mladine in ji pri tem vsestransko pomagati.

PROGRAM DELA ORGANIZACIJ ZK

Vsako delo je mogoče dobro opraviti, če se odvija po vnaprej pripravljenem načrtu. Ker je prvi del programa TK izvršen, je sekretariat naredil osnutek programa dela komiteja in osnovnih organizacij za obdobje od septembra do decembra t. l.

Program je razdeljen na ekonomski, organizacijski, ideološki in kadrovski del.

1. Ekonomski del
Metode dela TK ZKS in OO je treba prilagoditi potrebam, ki jih narekujejo pogoji gospodarjenja po ekonomski reformi.

a) Člani ZK si morajo z drugimi člani podjetja prizadevati, da čimprej dosežejo proizvodnjo, določeno z rebalansiranim planom

b) Aktivno morajo sodelovati pri planiranju delovnih nalog za leto 1966.

c) Omogočiti morajo dosledno izvajanje vseh sklepov DPS.

d) Vsak mesec morajo razpravljati o

- ekonomičnosti proizvodnje,
- izkoriščanju razpoložljivih kapacitet,
- notranji delitvi dohodka,
- izkoriščanju koledarskega fonda ter
- o delovnem razpoloženju zaposlenih.

e) Sodelovati morajo pri uveljavljanju notranje zakonodaje.

f) Sodelovati morajo pri reševanju gospodarskih problemov, ki bodo zahtevali organizirane akcije ZK.

2. Organizacijski del
a) Razvijati samostojno in učinkovito delovanje OO.

b) Utrditi sodelovanje TK z OO v razgovorih s sekretarji.

c) Aktivno sodelovati pri uveljavljanju aktivov, ki so osnovani pri raznih društvih in organizacijah.

3. Ideološki del

a) Formirati politično šolo za izobraževanje komunistov, političnih delavcev in članov organov delavskega samoupravljanja.

b) Nadaljevati študij V. in VIII. kongresa ZKJ.

4. Kadrovski del

a) Oblikovati in sodelovati pri vodenju kadrovske politike v organizacijah in organih samoupravljanja.

b) Sistematično sprejemati nove člane.

Člani TK so predlagani program soglasno sprejeli.

AKTUALNI PROBLEMI

Na XVI. razširjeni seji TK so bili prisotni vodilni člani uprave podjetja. Seja je bila namenjena

razpravi o aktualnih problemih v kolektivu. V izčrpnih diskusijah so obravnavali gibanje osebnih dohodkov, odnose med službami in obrati, smotnost uporabe sredstev za velika popravila, prevzema na delo in službena potovanja, izkoriščanje koledarskega časa, politično regresov in honorarjev, zaposlovanje nove delovne sile, privilegije v kolektivu ter stanovanjsko problematiko.

Na osnovi sprejetih zaključkov je TK formiral sklepe, ki bodo vodilo za usmerjanje bodočega dela komunistov.

Tudi XVII. seja je bila razširjena vsled obravnave aktualnih nalog članov ZK po gospodarski reformi. Potek in rezultati seje so v našem glasilu posebej obravnavani.

V tem času sta bili dve seji s sekretarji OO, na katerih so obravnavali aktivnost komunistov po gospodarski reformi, naloge pri notranji delitvi OD, program za bodoče delo, sklepe XV. seje TK, metode dela OO, sprejemanje članov v Zvezo komunistov ter kaznovanje politiko.

Redne sestanke so imele sledeče OO ZK: OO livarne valjev, obdelovalnice valjev in elektroplavža — 2 krat; OO valjarne in jeklarne — 2 krat; OO livarne sive litine — 1 krat; OO elektro in energetskega obrata — 1 krat; OO ekspedita, šamotne in prometa — 1 krat; OO laboratorija in OTK — 1 krat ter OO mehanske delavnice — 1 krat.

Vse OO so obravnavale predvsem vprašanja, ki se nanašajo na spremenjene pogoje gospodarjenja po gospodarski reformi, notranjo delitev OD, sprejem novih članov in vsestransko aktivnost komunistov.

Osnovni namen kronološkega opisa dela TK in osnovnih organizacij v navedenem času je seznanjanje kolektiva z delom članov ZK. Vsled bogate vsebine dela, ki jo pogojuje dinamika našega časa in raznovrstnost področij, na katerih komunisti aktivno delajo, ni bilo mogoče navesti vsega, kar spada v zaključeno celoto njihove dejavnosti.

Komisija za sklepe pri TK ZKS

DAN MRTVIH

Bliža se zopet dan, ko se bomo še bolj živo kot sicer spomnili vseh mrtvih, ko bodo ljudje trumoma obiskovali grobove svojih dragih, ko bomo odeli grobove v sveže jesensko cvetje. Tudi po osamelih gozdnih jasad, v skritih kotičkih tihih gozdov, na zapuščenih rebrih in v temnih globačah bodo svoji, zlasti še mamice poiskale zadnje domovanje svojih najdražjih, ga okrasile s šopki in se pogovorile z njimi, ka-

kor nekoč, ko so še živeli v prijetni domačiji. Povsod bodo zacveteli grobovi. Naše misli bodo objele vse tiste, ki jim pošast vojne ni prizanesla, vse tiste, ki jih je vojna vihra zanesla daleč od doma, v zapore in v taborišča smrti, kjer se je noč in dan valil dim iz krematorijev in je veter raznašal pepel kot zadnje ostanke izmučenih trpinov. Spet se bomo spomnili žrtev »Starega piskra«, Rajhenburga, Borla,

Frankolovega, Dachaua, Ravensbrücka, Mauthausna, Auschwitza, Raba in nešteti drugih morišč; spomnili se bomo junakov Resevne, Illove gore, Kadinjače, Sutjeske in drugih nešteti prizorišč krvavih obračunov z zatiralci naših narodov.

Spomnili se bomo junaških podvigov naših herojev in tedaj se bomo spomnili idealov, za katere so se naši heroji vrgli v najhujše borbe s sovražniki našega ljudstva, s sovražniki napredka in svobode. Vemo in vedeti moramo, da so se borili s tako vztrajnostjo zato, da bi vsi zasluženi narodi dočakali nacionalno, socialno, ekonomsko in kulturno svobodo, za enakopravnost med narodi, brez razlike po veri, rasi in polti. Ko so bile potolčene tolpe zavojevalcev, je vzkliko v ljudih veliko upanje, da je enkrat za vselej konec morilskih vojn. Vsem poštenim ljudem po svetu je odleglo, ko so zastopniki 50 držav, med katerimi je bila zastopana tudi Jugoslavija, podpisali v San Francisku ustanovno listino Združenih narodov. Organizacija, katere temelji so bili takrat položeni, je bila odraz težen narodov, da bi medsebojno razmerje in odnose organizirali na nov način, tako da bi bil zagotovljen trajen in pravičen mir. Saj so se takrat vse države, članice nove svetovne organizacije zavzele, da bodo zagotovile splošno in resnično spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Takrat smo si zaželeli, da bi povsod po svetu zrasel nov, pravičen družbeni red.

Zmanjšajmo število nezgod

Število nezgod v našem podjetju je začelo v letošnjem letu tako naglo naraščati, da presega vsa enaka obdobja do sedaj. V nekaterih sorodnih podjetjih pa ravno sedaj opažajo precejšnje izboljšanje na tem področju. To vse je v korist dobrega gospodarjenja in seveda tudi v duhu reforme.

Kako pa pri nas gledamo na to? Vsak proizvajalec bi se moral zavedati, kakšno škodo povzroči kolektivno, če se poškoduje. Mora se zdraviti, v tem času dobiva nadomestilo osebnih dohodkov, njegova dela pa morajo poleg svojega, opravljati sodelavci. Tu seveda nikjer ne štejemo materialne škode, ki večkrat nastane. Vsaka poškodba pa pogojuje možnost neozdravljivih posledic, ki lahko za vedno izključijo dobrega proizvajalca iz nadaljnega proizvodnje.

Analiza posameznih primerov nam da zanimive podatke. Največkrat ugotovimo, da so vzroki nezgod takšni, da bi se prav lahko izognili nezgod, če bi upoštevali varnostna navodila in drugo.

Delovni postopki, ki ogrožajo varnost delavcev, imajo predpisan redosled in način izvajanja posameznih delovnih posegov tako, da je možnost nesreč minimalna. Za vsa nevarna dela je tudi predpisana obvezna uporaba ustreznih zaščitnih sredstev. Vendar se nezgode še vsoeno dogajajo.

Vzroki so: nepazljivost, nered na delovišču, naglica itd. To pa je vse proti predpisom in raznim navodilom o varnem delu. Večkrat je opaziti, da nekateri pri delu ne upoštevajo varnostnih navodil in delajo drugače, bolj enostavno, včasih na velik riziko. Če takšnega delavca opozorimo na nevarnost nam kar na vso moč zatrjuje, da se mu ne more nič zgoditi, da že dalj časa tako dela, čeprav je očitno, da dela proti navodilom o varnem delu. »Kaj bo takšna malenkost,« pravijo, »kam pa pridemo, če bomo še na to gledali.« Vendar največkrat ravno takšna malenkost povzročil nezgodo. Včasih je samo praska, takrat bi se moral vsakdo zamisliti, dobro, da nisem imel roko malo bolj tam, pa bi bil ob njo. Ne pa, da se napravi junaka, češ, kako se zna dobro izogniti nevarnosti in dela tako naprej.

Delovodje bi morali vsak primer proučiti in preprečiti ponavljanje podobnih prekrškov v nedogled. Delovodja je tisti, ki organizira in vodi delo. On tudi

do potankosti pozna delo vsakega podrejenega delavca — in način, kako ga mora izvajati. Zato je čudno, da delovodja ne opazi, ko začnejo delavci spreminjati način dela tako, da opuščajo nekatere varnostne ukrepe. Moral bi preveriti, če je tak način dela varen, lahko bi se tudi s kom posvetoval predno bi dovolil tak način dela. Včasih odgovorni vodja sploh ne ukrepa in pusti, da dela vsak po svoje. Na opozorilo zna vedno odgovoriti, da je glavna proizvodnja, za drugo nima časa. Vsi želimo, da bi proizvodnja čimbolj uspešno napredovala, vendar ne na račun varnosti. Izboljšati je treba organizacijo proizvodnje in tehnološki postopek, na račun varnosti pa ne moremo pospeševati proizvodnje, ker tu ni notranjih rezerv v tem smislu, temveč lahko le prihranimo precejšnja sredstva, če zmanjšamo število nezgod. Uspešno proizvodnjo bi omogočal večji red na deloviščih, kar sedaj ne moremo trditi. Ni vseeno, da se še neuporabljeni material troši vsepovsod, kjer se uničuje in meša z odpadki, da se razmetano orodje in razne delovne priprave kvarijo. Tu je tudi izvor mnogih nesreč. Neglednost na deloviščih povzroča nepotrebno naglico, ker ni moč pravočasno najti tega ali onega. Vsakdo si pospravi in pripravi delovišče samo toliko, da lahko za silo dela. Ko pa je delovni proces zaključen, so pa tudi že vse nevarnosti, ki so ga spremljale, pozabljene, namesto, da bi jih dobro premislili in v bodoče preprečili. Malomarnost pri urejanju delovišča se kaj rada razširi tudi na odnos do orodja in priprav ter ostalega materiala. Tu se da marsikaj prištediti, prav gotovo pa zdravje.

Izkušnje nam lahko zelo prav pridejo, če jih hočemo uporabljati. V varnosti pri delu so izkušnje posebno drago plačane, celo z življenji. Zato ni potrebno, da si jih sami nabiramo. Lahko verjamemo primerom, ki se še vedno znova dogajajo in se o njih veliko piše, kako se ne bi smelo delati.

Navedel bom samo nekaj primerov, ki bi se prav lahko tudi pri nas pripetili. Nekateri nedisciplinirani posamezniki so že napravili podobne prekrške varnostnih predpisov, vendar so do sedaj imeli srečo, nekaj podobnih nezgod je bilo pa tudi že pri nas.

Delavec je padel skozi streho, ker se mu je vdrla valovita salonična plošča. Padel je 7,5 m globoko in je zaradi poškodb umrl pri prevozu. (»Preporod« št. 96/64). Če bi bil privezan, kot zahtevajo predpisi, bi ostal živ. Pri nas se delavci vozijo še vedno v tovornih dvigalih in to celo poleg tovora, npr. poleg polnega prekucnika. V »Zaščitni rada« št. 55/64 je bil opisan naslednji primer: Trije delavci so se peljali v tovornem dvigalu, ko se je utrgala nosilna vrva. Dvigalo je padlo »samo« 3,5 m globoko, pa so se vsi trije težko poškodovali.

Pri vlivanju z ročno ponovco je železo brizgnilo iz kalupa, ker so vstavili vanj neosušeno jedro, in prezkodaj začeli vlivati. Trije delavci so dobili težje opekline po telesu. (»Preporod«, št. 95/64.)

Delavec je pogledal v jašek, kje se nahaja dvigalo. Dvigalo se je spuščalo in ga stisnilo za glavo ter mu zdrobilo čeljusti in zobe.

Varilec je brez potrebe šel v notranjost bunkerja za livarski pesek, da bi nekaj zavaril. Čeprav bi ravno tako zavaril z zunanje strani. Med delom se je nenadoma zrušila nanj večja količina livarskega peska in ga zasužila. Reševalec ni uspel, da bi ga pravočasno rešili in se je zadušil.

Drugi delavec je čistil kalilno kad z bencinom in se zadušil, ker ni uporabljal zaščitne maske. V TAM-u je transportni trak zgrabil rokav bluze delavca, ki je stal v bližini. Potegnilo mu je roko okrog bobna ter mu jo tako poškodovalo, da so jo morali amputirati v ramenu.

To so samo nekateri primeri, kakšne nezgode se lahko zgodijo zaradi nepazljivosti pri delu. Lahko bi navedli še veliko različnih primerov, ki se lahko zgodijo tudi pri nas. Vendar vseh mogočih oblik ne moremo točno predvideti, ker so včasih mogoče samo v posebnih pogojih. Zato je nujno potrebno, da pri delu spoštujemo predpise in navodila o varnem delu, ker s tem preprečimo nastanek pogojev za nezgodo. B. Logar

Vsaka železarna uporablja z ozirom na specifičnost proizvodnje, različne vrste energije.

Postavlja se vprašanje, katera vrsta energije je najcenejša in s katero je delo najboljše. Tudi železarna Štore uporablja več vrst energije z ozirom na specifičnost agregatov. Naslednji grafikon nam prikazuje ceno 1000 kcal za posamezne vrste energije in to za prvo polletje 1965.

Iz diagrama vidimo, da je najcenejša energija TH plina (plavž-

Elektroenergija	290.610.000 din	37,0 %
Koks	321.250.000 din	40,7 %
Premog	132.000.000 din	16,7 %
Mazut	43.177.000 din	5,6 %
Skupaj:	787.039.000 din	100,0 %

Če bi prihranili samo 1% energije bi to zneslo letno ca. 16 milijonov dinarjev. Če k temu prištejemo še letno izgubo s TH plinom vidimo, da bi na ta način prihranili letno najmanj 50 milijonov dinarjev.

Vendar lahko trdimo, da bi z

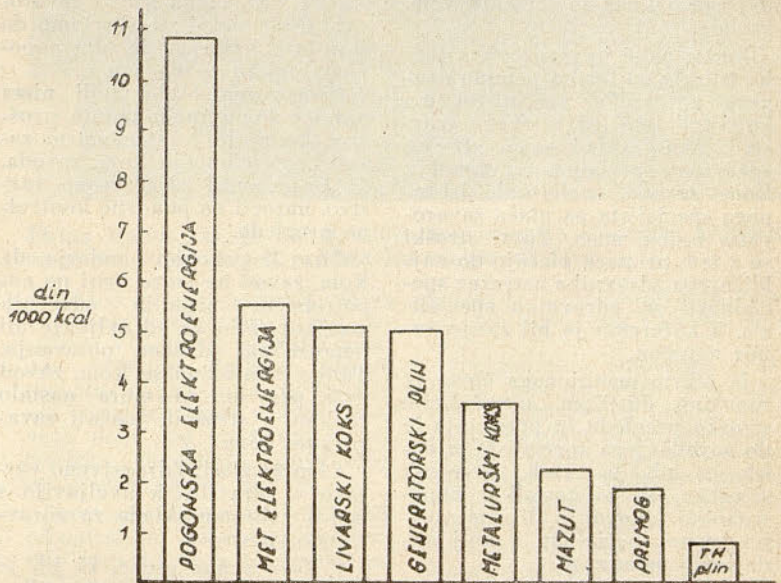
Poraba energije pri nas

ni plin), sledi mu premog, mazut itd.

Najdražja je elektroenergija, energija koks in energija generatorskega plina. Nizka cena energije premoga nas ne sme zavesti, ker moramo vedeti, da le-tega pretvarjamo v plinsko energijo, ka-

boljšim izkoriščanjem energije dosegli tudi 2 — 5% prihranek, tako da se nam prihranek še poveča.

Važen je vpliv energije na formiranje lastne cene proizvodnje. Naslednja primerjalna tabela nam prikazuje delež energije v lastni

tere cena je neprimerno višja.

Vidimo, da moramo skrbeti za čim večjo uporabo cenenejšega TH plina, ki ga sedaj zaradi premajhne kapacitete plinskega omrežja ne moremo popolnoma izkoristiti.

Izgube s TH plinom so znašale samo v prvem polletju letošnjega leta $2.775 \times 10^3 \text{ Nm}^3$, kar odgovarja $4.000 \times 10^3 \text{ Nm}^3$ generatorskega plina ali 2.2000 t generatorskega premoga:

$2.775 \times 10^3 \text{ Nm}^3 \times 1,93 \text{ din/Nm}^3 = 5.351.840 \text{ din}$
 $2.200 \times 10^3 \text{ kg} \times 7 \text{ din/kg} = 15.400.000 \text{ din}$
 $20.751.840 \text{ din}$

Izražena v dinarjih je znašala izguba 20.751.840 dinarjev ali 2,6% vrednosti celotne porabljene energije.

Kako cenena je energija TH plina, nam prikazuje primer šamotarne, kjer smo v 3 mesecih uporabe TH plina pri uporabi $446 \times 10^3 \text{ Nm}^3$ plina, kar odgovarja 250 t premoga kocke Laško prihranili:

$250.000 \text{ kg} \times 11 \text{ din/kg} = 2.750.000 \text{ din}$
 $446.000 \text{ Nm}^3 \times 1,93 \text{ din/Nm}^3 = 861.000 \text{ din}$

ceni proizvodnje za posamezne proizvodne obrate.

Obrat	1965	1964	I. poll. 1965
Elektroplavž	36,4	29,6	37,0
Jeklarna	5,2	5,1	8,1
Valjarna	3,2	3,0	2,8
Livarna			
sive litine	9,7	8,9	10,5
Livarna valjev	7,9	8,6	9,0
Obdelovalnica valjev	1,1	0,5	0,4
Samotna	8,5	7,6	6,8

Energetski obrat:	1965	1964	I. poll. 1965
a) črpalnice	68,0	53,8	18,8
b) generatorji	68,6	52,2	63,2
c) kotlarna	59,6	60,4	61,0
d) kompresorji	63,2	42,4	40,7
e) kisikarna	39,9	28,4	29,4
Promet — prostor	7,6	6,4	5,0
Skupaj podjetje	19,1	12,2	16,6

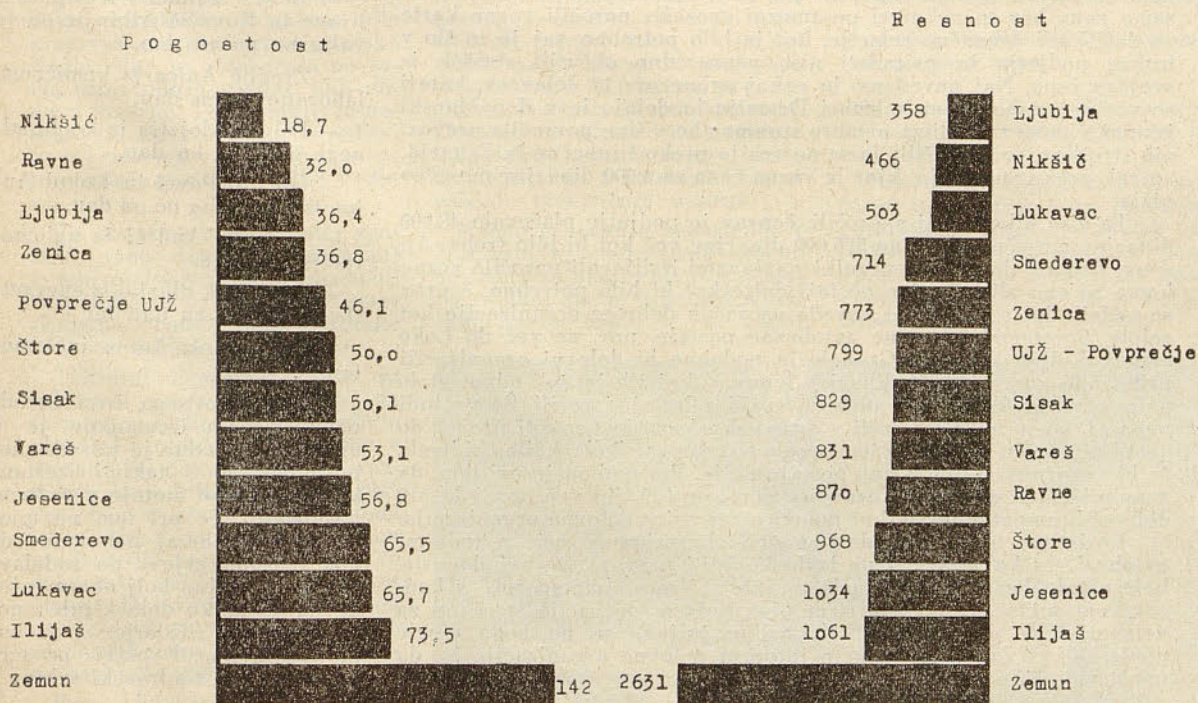
Interesantna je tudi primerjava deleža energije po posameznih obratih med letom 1965, 1964 in 1. polletjem 1965.

Pri nekaterih obratih je opaziti padanje, pri drugih zopet naraščanje. Skrbeti bi morali, da bi ta delež znižali, za kar so dane realne osnove.

Iz vsega tega, kar smo povedali doslej, lahko povzamemo, da lahko z varčevanjem z energijo in s čim popolnejšo izrabo TH plina prihranimo velike vsote, ki gredo v desetine milijonov. Zato se naj vsak član kolektiva, ki ima opraviti z energijo zaveda, da je potrebno energijo čimbolj racionalno izkoriščati, ker bomo na ta način zmanjšali izdatke za nakup drage energije.

Ing. Šketa Martin

NEZGODE PRI DELU V NAŠIH ŽELEZARNAH

Že večkrat smo pisali o stanju števila nezgod v drugih jugoslovanskih železarnah. Prejšnja leta smo se lahko pohvalili, da smo pri nas v Štorah v tem pogledu dosegli najboljše rezultate. Letos pa se je pri nas stanje zelo poslabšalo. Iz gornjega grafikona

je razvidno, kje je naše mesto v tem pogledu med jugoslovanskimi železarnami. Grafikon prikazuje stanje v prvem polletju letošnjega leta. V grafikonu sta zajeta dva pokazatelja in sicer pogostost ter resnost. Pri pogostosti pomeni številka v

grafikonu poleg stolpca število nezgod na 1.000.000 izvršenih učinkovitih delovnih ur. Pri resnosti pa pomeni številka število izgubljenih dni zaradi nezgod pri delu na 1.000.000 izvršenih delovnih ur.

S. O.

POLITIČNA ŠOLA V ŠTORAH

Na pobudo ideološke komisije TK ZKS bo za člane delovnega kolektiva železarne osnovana tro-mesečna politična šola. Imela bo dva oddelka s tridesetimi slušatelji. Namenjena je predvsem sedanjim in bodočim družbeno-političnim delavcem in članom organov delavskega samoupravljanja.

Program študija, ki mora biti v skladu s programom ideološkega izobraževanja, bo pripravila Delavska univerza v Celju. Pouk se bo pričel predvidoma v začetku novembra t. l.

Prednosti takega načina izobraževanja so očitne, saj lahko s sorazmerno majhnimi finančnimi sredstvi omogočimo sistematičen in poglobljen študij aktualnih tem s področja družbenih in političnih ved večjemu številu članov kolektiva.

G. J.

PRAVICE DO ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

NOVOSTI V PRAVILNIKU ZSZ CELJE

Pogosto slišimo negodovanja zavarovancev češ, da splošni zdravniki kratijo pravice zavarovancev bilo z ozirom na preglede pri specialistih, prevozi z rešilnimi avtomobili ali napotnicami za razne stacionarne zavode in bolnice. Običajno so taka negodovanja plod nepoučenosti zavarovancev. Včasih, pa gre tudi za samovoljno ali nepravilno tolmačenje kakšne odredbe. Ne 20. 8. 1965. je skupščina komunalne skupnosti soc. zavarovanja Celje sprejela nov pravilnik, po katerem uveljavljajo zavarovanci občine Celje, svoje pravice do zdravstvenega varstva. Da bi se v bodoče izognili takšnim neljubim scenam naj na kratko omenim le bistvene spremembe v novem Pravilniku.

Clen 9 glasi: Specialistično zdravstveno varstvo uveljavijo zavarovane osebe praviloma na ta način, da jih k specialistu ustrezne specialnosti napoti izbrani zdravnik splošne prakse, to pa praviloma na območju Kom. zavoda.

Kadar pa si je zavarovana oseba izbrala na lastno pobudo drugega zdravnika specialista pri katerem išče zdravstveno varstvo, plača sklad samo stroške zdravnika specialista na območju Kom. zavoda, razliko do izbranega specialista pa plača zavarovana oseba sama. Potni stroški se v tem primeru plačajo do najbližnjega zdravnika ustrezne specialnosti oz. zdravnika specialista, h kateremu je bil zavarovaneec napoten.

Iz teksta omenjenega člena je razvidno, da Kom. zavod krije stroške pregleda in potovanja le do najbližnjega specialista in odklanja plačilo vseh odvečnih stroškov, ki bi nastali z nepotrebnimi potovanji ali samovoljno izbiro specialista v bolj oddaljenih ustanovah.

Clen 10 glasi: Kadar si je zavarovana oseba izbrala na lastno pobudo zdravnika specialista brez napotnice, namesto, da bi iskala zdravstveno varstvo pri zdravniku — posamezniku splošne prakse, plača stroške specialista sama, ker pač ni iskala pomoči pri zdravniku splošne prakse.

V tekstu člena 10 Kom. zavod opozarja vse zavarovance, da bodo morali stroške pregledov pri specialistih plačevati sami v kolikor za tak pregled ne bodo imeli veljavne napotnice zdravnika splošne prakse, ki tak pregled smatra za potreben.

Clen 12 glasi: Kadar išče zavarovana oseba zdravstveno varstvo v drugem stacionarnem zavodu, ne pa v tistem, kamor je je napotil zdravnik posameznik, plača razliko med ceno stacionarnega zavoda v katerega jo je napotil zdravnik posameznik in ceno izbranega zavoda.

Iz teksta je razvidno, da Kom. zavod plača zavarovancu stroške zdravljenja le za Zavod v katerega ga je napotil lečeči splošni zdravnik. Vsaka samovoljna zavarovanka glede izbire stacionarnega zavoda, pa ima za posledico plačilo razlike v ceni med izbranim zavodom in zavodom v katerega je zavarovanka napotil splošni zdravnik.

Clen 18 glasi: Zaprošeni zdravnik specialist opravi v breme sklada tiste preiskave in preglede za katere je naprošen, pa tudi tiste, za katere smatra, da so nujno potrebni.

Zavarovana oseba tudi nima pravice do povračila potnih stroškov, kadar jo zdravstveni zavod izven območja Kom. zavoda, ki je nudil zdravstveno varstvo, naroči na ponovne preglede.

Iz teksta 18. člena sledi, da Kom. zavod ne bo kril nepotrebnih stroškov za kontrolne preglede v drugih ustanovah če se ti pregledi lahko izvršijo tudi v Celju.

Clen 23 glasi: Kadar si je pa zavarovana oseba izbrala na lastno pobudo drug stacionarni zavod, v katerem išče zdravstveno varstvo, ne pa tistega, v katerega je bila napotena, doplača razliko med stroški za njeno zdravljenje

v stacionarnem zavodu, kamor je bila zavarovana oseba poslana in stroški v stacionarnem zavodu, katerega je zavarovana oseba sama izbrala.

V primerih iz prejšnjega odstavka tega člena gredo zavarovani osebi potni stroški samo do zavoda v katerega je bila napotena, razliko pa trpi sama.

Zavarovana oseba tudi nima pravice do povračila potnih stroškov, kadar jo je stacionarni zavod izven območja Kom. zavoda, ki ji je nudil zdravstveno varstvo, naročil na ponovne kontrolne preglede.

Clen 25 ponovno poudarja, da Kom. zavod ne more kriti po nepotrebnem nastalih odvečnih stroškov, bilo za zdravljenje ali nepotrebna odvečna potovanja. Tudi v tem členu se Kom. zavod drži pravila, da mora nastalo razliko v stroških plačati zavarovaneec sam.

Clen 24 glasi: Zdravstveno varstvo v zdraviliščih uveljavijo v celoti v breme sklada za zdravstveno varstvo:

1. Zavarovane osebe, ki jih je na tako zdravljenje napotil v skladu z načeli, ki jih predvideva Pravilnik o indikacijah in kontraindikacijah za zdravljenje v naravnih zdraviliščih (Ur. list FLRI, št. 10/55) in strokovno navodilo, ki je objavljeno v Ur. listu LRS 17/57 ustreznih oddelek bolnice neposredno po zdravljenju v bolnici in smatra, da je to nujno potrebno bodisi za zdravljenje, bodisi zato, da se povrne delazmožnost.

2. Zavarovane osebe, ki jih je na tako zdravljenje napotila po načelih istega Pravilnika zdravniška komisija Kom. zavoda na predlog izbranega zdravnika, kadar je smatrala, da je tako zdravljenje potrebno, bodisi za zdravljenje, bodisi, da se povrne delazmožnost.

Tako odrejeno zdravljenje ne more trajati v breme sklada dalj kot 28 koledarskih dni.

Medicinsko rehabilitacijo zavarovane osebe lahko stacionarni zavod podaljša dokler je to potrebno.

Ta člen poudarja predvsem dejstvo naj se na zdravljenje v zdravilišča napotijo le tisti, ki jim je tako zdravljenje nujno potrebno.

Prednost imajo predvsem tisti zavarovanci pri katerih gre bodisi za direktno nadaljevanje zdravljenja iz kakšne stacionarne ustanove bodisi za direktno rehabilitacijo in povrnitev delazmožnosti.

Clen 44 glasi: Pravico do povračila potnih stroškov imajo vse zavarovane osebe:

1. Kadar jih zdravstveni zavod, posamezni zdravnik, zdravniška komisija ali zavod za soc. zavarovanje, napoti ali pokliče v drug kraj v zvezi z uveljavljanjem pravic po zakonu o zdravstvenem zavarovanju.

2. Kadar morajo potovati iz kraja zaposlitve oziroma prebivališča, v katerem ni zdravnika, k najbližnjemu zdravniku ali v najbližji zdravstveni zavod v kakšnem drugem kraju na zdravniški pregled ali zdravljenje, vendar le, če zdravnik potrdi, da je bilo potovanje potrebno iz zdravstvenih razlogov; vendar v nobenem primeru pa ne na relaciji, ki je krajša od 10 km.

Iz drugega odstavka 44. člena lahko povzamemo za nas važno odredbo, da zavod ni plačnik potnih stroškov za relacijo pod 10 km, kar bi praktično pomenilo, da zavarovanci s področja Štor potujejo v Celje na lastne stroške.

Clen 49 glasi: Prevozi zavarovanih oseb z rešilnimi avtomobili gredo v breme sklada le v primeru, ko je zaradi zdravstvenega stanja zavarovane osebe tak način prevoza nujno potreben.

Način prevoza v smislu 1. odstavka tega člena presoajo in odrejajo:

1. Iz kraja bivališča ali zaposlitve — posamezni zdravniki.
2. Iz bolnice — predstojnik ustreznega oddelka.
3. V očitno nujnih primerih, ko pripelje rešilni avtomobil za-

varovano osebo v bolnico, pa tak prevoz ni bil predhodno odrejen, lahko tak prevoz v breme sklada naknadno odobri predstojnik ustreznega oddelka.

Pri odrejanju prevozov z rešilnimi avtomobili je razen v nujnih primerih prvenstveno odrediti prevoze z rešilnimi avtomobili, teritorialno pristojne rešilne postaje.

Iz teksta 49. člena je razvidno, da lahko izda potrdilo o nujnosti prevoza le zdravnik splošne prakse za prevoze v bolnico, za prevoze iz zdravstvenih zavodov pa predstojniki posameznih oddelkov. Le v izrednih primerih pa lahko predstojniki posameznih oddelkov izdajo potrdilo tudi za že opravljene prevoze z bolnikovega doma v bolnico. Zato naj si zavarovanci pred prevozom oskr-

bijo napotnico dežurnega zdravnika v nasprotnem slučaju bodo morali prevozne stroške plačati sami. V kolikor pa gre za težje poškodbe, kjer je bil prevoz nujen in bi iskanje dežurnega zdravnika lahko bilo usodno, si morajo potrebno potrdilo oskrbeti na oddelku kamor jih je rešilni avto pripeljal. Splošni zdravnik v teh primerih ni kompetenten za izdajo potrdila o nujnosti prevoza.

Novi Pravilnik Kom. zavoda za soc. zavarovanje v Celju stopi v veljavo z 1. 9. 1965. Prosimo, da zavarovanci upoštevajo nastale spremembe in uveljavljajo svoje pravice do zdravstvenega varstva tako kot to predvideva omenjeni Pravilnik.

Dr. Doplihar A.

PREVOZI NA DELO

Gospodarska reforma je dala gotovo povod za širšo razpravo tudi v naši delovni organizaciji o poostrenem odnosu do gospodarjenja z družbenimi oz. kolektivnimi sredstvi. V zvezi s tem smo prejeli nalogo naj napravimo analizo stroškov prevoza na delo in z dela ter jo predložimo organom delavskega upravljanja v razpravo. Napravljena analiza nam izkazuje naslednje podatke:

Po veljavnem pravilniku ima vsak zaposlen v Železarni Štore, ki se vozi na delo in z dela z javnim prevoznim sredstvom, pravico do povračila prevoznih stroškov, ki so višji kot 600 din za vlak, višji kot 1000 din za avtobus v oddaljenosti do 10 km in 1500 din za oddaljene od podjetja nad 10 km.

Podatki nam izkazujejo kakor sledi:

Sredstvo prevoza	Število vozačev	Stroški prevoza od 1. 9. 65 dalje	Stroški so od 1. 9. 65 dalj povišani
avtobus	680	5.564.040	+ 20 %
vlak	274	771.880	+ 15 %
skupaj	954	6.335.920	

Od skupnih stroškov za prevoze 6.335.920 din prispevajo »vozači« 1.067.900 din torej 16,9 % in delovna organizacija 83,1 %. Ker je bil letni predračun stroškov za prevoz na delo 47 milijonov dinarjev bi bil, ako bi ostali pri dosedanjih kriterijih, plan prekoračen za ca. 7 milijonov dinarjev, za prihodnje leto pa bi bili stroški prevoza večji kot letošnji plan za ca. 13 milijonov dinarjev.

Delavski svet podjetja je na svojem VI. zasedanju dne 24. 9. 1965 razpravljal o gornji analizi in sklenil spremeniti kriterije kritja prevoznih stroškov tako, da od 1. 10. 1965 dalje bo delovna organizacija krihla le polovico stroškov do največ 5.000 din, medtem ko druga polovico in višje stroške kot 10.000 din mora kriti tisti, ki koristi prevozno uslugo.

Po navedenem kriteriju regresira podjetje še vedno 45,5 % skupnih stroškov prevoza ljudi na delo in z dela, seveda pri nespremenjenemu številu »vozačev« in nespremenjeni relaciji prevoza. Letni strošek za podjetje bo ca. 35 milijonov dinarjev.

Omenimo naj, da že sama razprava o spremembi višine regresa pri kritju dela stroškov prevoza na delo in sklep delavskega sveta, nam je odkril del sredstev, ki jih podjetje po nepotrebnem troši samo zato, ker so nekateri posamezni »vozači« naročili vozne karte za daljše ali drugačne relacije, kot je bilo potrebno, saj je to šlo v breme podjetja in prizadeti niso neposredno občutili strošek iz svojega žepa. Naj navedemo le nekaj primerov: 12 delavcev, kateri se vozijo z avtobusom iz smeri Dramlje in delajo le v dopoldanski izmeni, čim so zvedeli za namero spremembe višine povračila prevoznih stroškov, so sporočili, da se ne vozijo preko Ljubecne in Teharja, ampak preko Sentjurja, kjer je vozna cena za 4.000 dinarjev mesečno nižja.

To niso nikoli prej sporočili, čeprav je podjetje plačevalo 48.000 dinarjev mesečno ali letno 576.000 dinarjev več kot bi bilo treba. Ali drugi primer, da so posamezniki z izjavami izsililevali naročilo vozne karte za eno ali celo dve postaji dalje kot bi bilo potrebno, čeprav so vedeli, da to več stane, seveda na račun delovne organizacije kot celote. Spremembe končne avtobusne postaje, npr. ne več do Loke ampak Volčje jame ali Grobele in podobno bi delovni organizaciji prihranilo preko 600.000 dinarjev letno. Nekaj jih je tudi odpovedalo nabavo vozne karte, ker se bodo vozili z lastnimi vozili. So pa tudi primeri, ko so nekateri zašli v drugo skrajnost in naročili prevoz do cenejše postaje, do katere imajo celo pol ure več hoda, kakor bi imeli, če bi vozovnico naročili eno postajo dalje. Pomembno je pri tem, da v nekaj takih primerih vozovnica stane le 620 din več, torej le 310 din več bremeni delavca, ker polovico regresira delovna organizacija.

Koristimo to priliko, da ponovno opozorimo vozače z rednimi avtobusi, da ko vedo, da ne bodo koristili prevoza (zaradi dopusta, bolezni, službene ali druge odsotnosti), naj to osebo sporoče v kadrovskem sektorju, da bodo tam poskrbeli za povračilo stroškov za neizkoriščene dni prevoza. Naknadne prijave se ne bodo mogle upoštevati. V individualnem in interesu delovne organizacije je, da upoštevate to navodilo.

R. M.

NEOPRAVIČENI izostanki z dela

Vsako neopravičeno izostajanje z dela predstavlja kršitev delovne dolžnosti in se proti kršilecemu uvede postopek za izrek ukrepa od opomina do izključitve iz delovne organizacije, v kolikor se izostajanje ponavlja in pomeni hujšo kršitev delovne dolžnosti. Kljub ukrepom je še vedno v delovni organizaciji nekaj sodelavcev, ki jih ti ukrepi ne motijo, ker se izostajanje ponavlja.

Upravni odbor podjetja je na svoji 8. seji dne 28. 8. 1965 sklenil predlagati delavskemu svetu podjetja naj ta sprejme začrtašen sklep, da vsakdo, ki neopravičeno izostane z dela, povrne delovni organizaciji škodo, ki nastane vsled izostanka z dela in je znesek najmanj v višini osebnega dohodka delavca za dan, ko je izostal, čeprav delavec za tak izostanek ne prejme osebnih dohodkov. Poleg tega bo kadrovski sektor od te številke dalje redno v tem listu objavljati pomenski seznam onih, ki bodo neopravičeno izostali z dela v teku meseca.

V mesecu septembru se neopravičeno izostali z dela in s tem kršili delovno dolžnost:

— Šramelj Anton, Šmid Anton, Korez Jože iz livarne sive litine po en dan in Smole Franc štiri dni ter domnevamo, da je samovoljno zapustil delo.

— Bevc Franc, Kompolšek Franc in Kovačič Albin iz enote valjarna po en dan.

— Žvegljč Anica iz kemičnega laboratorija en dan.

— Feldin Alojzija iz komunalnega oddelka en dan.

— Gorjup Pavel in Kokol Anton iz ekspedita po en dan.

— Vodenik Andrej iz aglomeracije en dan.

— Berložnik Slavko iz energetskega obrata en dan ter

— Počivavšek Anton iz šamotarne en dan.

Izguba delovnega časa zaradi neopravičenih izostankov je v upadanju, vendar je povsem nepotrebno, da s takimi izostanki povzročamo motnje v rednem poslovanju, če pri tem ne upoštevamo že dokaj nehuman odnos »izostankarjev« do sodelavcev, ki so nujno bolj obremenjeni, da je lahko delo kljub temu opravljano. Pričakujemo, da bodo v prihodnosti »plavi« povsem odpadli. Kadrovski sektor

Pišite v svoje glasilo!

20 let dela gasilskega društva

V soboto 25. septembra je gasilsko društvo Železarne Štore s svečano konferenco proslavilo skromen jubilej 20. letnico delovanja organizirane gasilske službe v Štorah. Konferenca na kateri so se zbrali sedanji člani društva in številni gosti, je imela tudi karakter proslave 20. obletnice osvoboditve, saj je ravno osvoboditev naše dežele ustvarila pogoje za formiranje in delovanje gasilskega društva. Prav gotovo, je delovanje društva v

beršek, Melanšek, Vodeb Karel in Hrastnih Filip. Takratni člani so s primitivnimi in maloštevilnimi napravami, ob tem pa z veliko mero dobre volje bdeli nad požarno varnostjo tako v podjetju kot v okolici.

V tem obdobju se je z razvojem in razširitvijo obratov železarne širilo tudi gasilstvo, posebno pa po prvem kongresu GZS leta 1948. Takratni tempo družbenega in društvenega razvoja je narekoval večanje gasilske

svoje osebne koristi, kar je povzročalo tudi težave v društvu. Vse to pa organizacijo ni zavrlo, nastopalo na raznih tekmolenj v svojem delu, saj je društvo svoje naloge nemoteno izvrševanij in se tu dostojno uveljavilo.

Samoupravni organi železarne, politične organizacije in Krajevni odbor Štore so pozitivno ocenjevali delo našega društva in mu ves čas dajali pomoč, zavedajoč se važnosti društva. Na občnem zboru 17. januarja 1955 je prišlo do menjave vodstva v društvu. Za predsednika je bil izvoljen tovariš Klinar Anton.

Ze v prejšnji dobi se je glede na obseg nalog, števila članov in opreme postavljala zahteva po izgradnji gasilskega doma. Ena od glavnih nalog novega vodstva društva je bila, da pripravi vse potrebno za izvedbo prostovoljne akcije med gasilci in njihovimi simpatizerji za začetek del pri gradnji doma, katero je bila Železarna Štore odobrila. Upravni odbor društva je iz svoje srede imenoval gradbeni odbor, ki je vodil akcijo. Z gradnjo doma se je začelo v jeseni leta 1955. Dom pa je bil dokončan in predan svojemu namenu 5. septembra 1954.

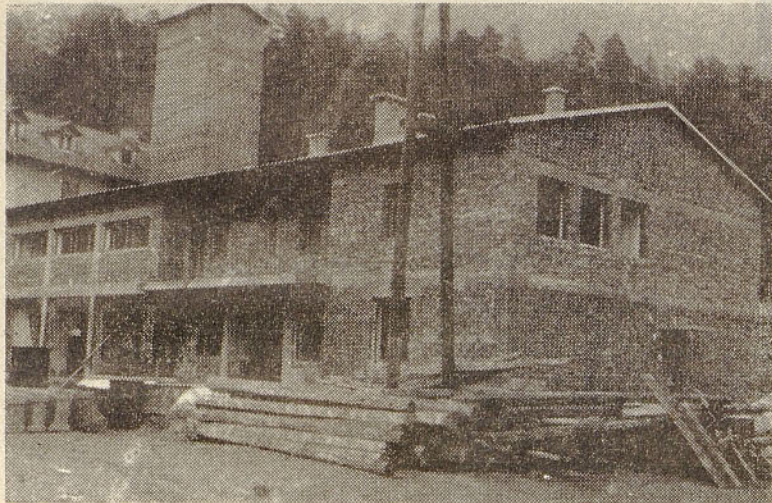
Ob izgradnji doma so člani društva opravili preko 7.000 delovnih prostovoljnih ur. To je znatno znižalo stroške izgradnje, na drugi strani pa se je to odrazilo v zadovoljstvu, da smo gasilci v Štorah dobili svoj dom, s čemer so bili ustvarjeni pogoji za še plodnejše delo.

Članom, ki so vložili v izgradnjo doma največ truda so bile ob pomembni otvoritvi doma izrečene pohvale in priznanja.

Ob tej priliki je bila v Štorah

V tem obdobju so naše dobro opremljene in izvežbane ekipe začele dosegati na raznih tekmovanjih vidnejše rezultate. Tekmovanja se doslej postala stalna oblika strokovne vzgoje članov. Vsestranska, razširjena dejavnost članov in doseženi uspehi na tekmovanjih od občinskih do

Zavedajoč se važnosti preventivne dejavnosti je društvo polagalo vso skrb nenehni strokovni vzgoji članov in zaposlenim v podjetju. V ta namen so bila organizirana številna predavanja, seminarji, tečaji, demonstracije in javne razstave. Kot dober pripomoček za seznanjanje članov

Gradnja gasilskega doma — najpomembnejši dogodek v zgodovini štorskih gasilcev

vsem odvisno od posameznikov članov kolektiva Železarne Štore, članov društva in od moralne in materialne podpore kolektiva Železarne Štore.

Da bi člani kolektiva bolj spoznali delo gasilskega društva objavljamo izvleček iz nagovora predsednika društva dipl. stroj. ing. Slavka Plevnika, katerega je imel na svečani konferenci društva in iz katerega se vidi, kako se je društvo razvijalo in delovalo in kako je prehodilo 20-letno pot.

Letos je minilo 20 let, odkar je bil dosežen najneposrednejši cilj osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov: izgon tujih fašističnih okupatorjev in strmo-glavljenje buržoazije vladajoče družbene oblasti v naši domovini.

Ob 20. obletnici tega prelomnega dogodka v jugoslovanski in slovenski zgodovini hočemo tudi mi gasilci osvetliti vso pot, ki nas je v teh dveh desetletjih vodila v socializem in obeležiti mejnike, ki stojijo med posameznimi obdobji na tej poti.

Neposredno po osvoboditvi je dokaj zapuščena Železarna bila brez vsake organizirane gasilske službe, kar je otežkočalo ne samo proizvodnjo, ampak tudi obnovo tovarne. Tako stanje je narekovalo novi družbeni ureditvi in takratnemu vodstvu Železarne formiranje gasilske službe v Štorah.

Ko obujamo ob 20-letnici spomine vseh družbenih dogajanj v tem obdobju smo se poslužili razpoložljive arhive, ki je sicer skromna, vendar beleži nastanke naše organizacije.

Takratni družbeni organi so železarni postavili zahtevo, da formira gasilsko enoto za zaščito obstoječih objektov in naprav v Štorah. Iz dokumentov je razvidno, da je bila 23. avgusta 1945 na občnem zboru ustanovljena industrijska gasilska četa. Ta dan predstavlja začetek razvoja in delovanja gasilstva v Železarni Štore. Dejavnost gasilcev od ustanovitve pa do danes lahko razdelimo nekako v tri pomembna razvojna obdobja.

Prvo obdobje od ustanovitve pa tja do leta 1950 šteje kot uvajanje in iskanje oblik zaščite industrijskih naprav pred požari in elementarnimi neugodnostmi. V tem obdobju je enota štela 20 članov, vodstvo pa je imenovala uprava podjetja. Vidnejši člani čete so bili tovariši: inž. Herič, Hajnašek, Kumer, Do-

organizacije in nove organizacijske oblike.

Drugo obdobje začinjamo z redno letno skupščino, ki je bila 27. januarja 1951, kjer se je četa preosnovala oziroma preimenovala v prostovoljno gasilsko društvo Štore. Dejavnost preimenovala organizacije je poleg tovarne zajela še področje takratnega KLO Štore. Takrat je društvo štelo že 34 aktivnih članov. V vodstvo društva so volili 9 članov upravnega odbora. Prvi izvoljeni predsednik društva je bil takratni gasilski referent v Železarni tovariš Mežek Franc — sedanjí častni predsednik, poveljnik pa tovariš Rezar Jakob, ki je še danes aktivni operativni društveni funkcionar. Delovanje društva v tem obdobju je zajelo širši razmah, tako v organizacijskem kot operativno-tehničnem pogledu. Število članov se je vidno večalo in pomlajevalo. Razvoj in modernizacija podjetja, širjenje naselja na Lipi je narekoval sodobnejšo opremo društva, obenem pa višji strokovni nivo in pripravljenost članov. V tem času se je društvo povežalo z gasilskimi forumi tako, da je pošiljalo svoje člane v razne šole in tečaje. Od tu izhajajo prvi gasilski podčastniki in strojniki. Društvo je takrat razpolagalo s kompletno opremo n dve desetini, vključno z baterijo CO₂ za gašenje električnih naprav.

Močno povečanje zaposlenih v Železarni je imelo sicer ugodne posledice za priliv članov v društvo, vendar pa so bili med njimi tudi posamezniki, ki so iskali

S sprejemom tipiziranega avtomobila leta 1959 se je pojačala udarna moč gasilske enote

doslej največja gasilska manifestacija z udeležbo gasilcev iz vse Jugoslavije

Z novozgrajenim domom se začne za društvo novo obdobje, pojavijo se vidno novi mlajši zasluzni kadri, oboroženi z znanjem, ki so znali pritegniti v naše vrste poleg članov še pionirje, mladince in žensko mladino.

Ekipa članov, ki je na številnih tekmovanjih dosegala najboljše rezultate — še danes predstavlja steber društva

republiških, so pripomogli, da so društveni predstavniki bili izvoljeni v najvišje gasilske forume. Številne diplome, pokali, plakete in priznanja, ki krasijo naš dom, so dokaz našega plodnega dela pod vodstvom še sedanjega delovnega poveljnika tovariša Krumpak Stefana.

Navajam samo nekaj vidnejših tekmovalnih uspehov. Po letu 1954 smo bili okrajni prvaki vse do leta 1964. Kot taki smo se udeležili s člansko vrsto dveh re-

kolektiva s protipožarnimi ukrepi nam služi tudi »Storski železarski«.

Dvajsetletno delovanje društva je bilo po svoji dejavnosti tako dinamično in pestro, da se ga ne bo dalo podrobno opisati. Dejstva govore, da so rezultati dela plod vsestranskega sodelovanja z vsemi družbeno-političnimi organizacijami, predvsem pa s samoupravnimi organi delovnega kolektiva Železarne Štore.

Vsem, ki so spremljali delo društva, mu pomagali od osvoboditve do danes, predvsem pa bivšim in sedanjim članom se zahvaljujemo v imenu upravnega odbora društva in v upanju, da bo tako tudi v bodoče.

Naslednji dan je bilo v Štorah občinsko tekmovanje vseh gasilskih enot celjske občine s čemer se je dalo poudarka proslavi v Štorah. Na tekmovanju je doseglo društvo iz Emajla prvo. Štore pa drugo mesto. Tekmovalo je 15 društev.

K. S.

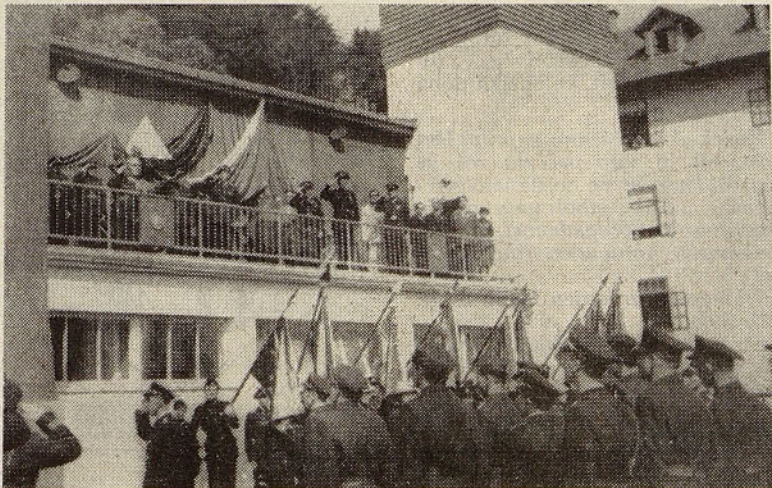
Obvestilo

Organe samoupravljanja, vodilni kader v podjetju, organizacije, kakor tudi posameznike obveščamo, da ima »Panorama« — novinsko izdavačko podjetje, Zagreb, Savska 92, na razpolago te-le knjige s področja dejavnosti v gospodarski organizaciji:

- Raspodjela ukupnog prihoda
- Planiranje u preduzeću
- Sredstva preduzeća
- Šta je ekonomska jedinica
- Raspodela prema radu
- Prava i dužnosti radnika
- Troškovi preduzeća
- Realizacija preduzeća
- Principi poslovanja preduzeća
- Radnički savjet
- Upravni odbor
- Produktivnost
- Direktor i stručni kolegij
- Ekonomičnost

V pripravi so še naslednji zvezki:

- Rentabilnost
  - Specijalizacija i kooperacija
  - Unutrašnja kontrola
  - Stručno obrazovanje radnika
  - Higijensko-tehnička zaštita
- Cena posameznemu izvodu je 500 dinarjev. Založba izdaja tudi časopis »Izbor« — list za pitanja organizacije i produktivnosti rada. Jernejšek F.

Otvoritvi gasilskega doma leta 1954 so prisostvovali tudi predstavniki jugoslovanskih železarn

Spomini iz II. svetovne vojne

Karlo Dobovišek

Takšni, s pesmijo na ustih smo se prebijali v Graveno, Jugoslovansko bazo v bližini Barija.

Skozi to taborišče je pred nami odšlo na bojišča v Jugoslaviji že nad tisoče borcev. Zato je bil takle prihod »novih« že čisto nekaj vsakdanjega. Nismo bili deležni kakšnega posebno veličastnega sprejema, toda za nas je bilo mnogo že tudi to, da so naši prazni želodci doživeli dostojen sprejem. Ves čas, odkar sem se v vojaški suknji klatil po svetu, sem preživel več ali manj s praznim želodcem in to pot je bilo prvič, da mi je nek kuhar zmašil v skledo toliko pašta-šute, da je nisem mogel pojesti. Moral sem misliti: »Domovina je kot dobra rodna mati, ki za svojega otroka, ko se vrača k njej, vselej hrani vsaj skorjo kruha pa četudi sama trudna, lačna lega k počitku.«

V vrsti po eden smo potem potovali skozi pisarne, dajali podatke, izročali dokumente, v partizane namreč ni bilo dovoljeno nositi pri sebi osebnih dokumentov. Ko je bilo popisovanje pri kraju, smo odšli na prejem obleke. Oblekli so nas v stare angleške uniforme, za pokrivala pa smo dobili titovke. Potem smo barantali in zamenjevali bluže, krpali luknje in šivali petokrake. To je trajalo vse do večera. Rečeno je bilo, da bomo po večerji prosti in da pojdemo spat. Pa je padla drugačna komanda. »Vsi v zbor!« V koloni smo odšli na drugo stran taborišča. Tu so bila skladišča orožja in municije. Stopali smo od okenca do okenca ter jemali puško (dolga italijanka), opasač, pa še vse drugo, kar mora imeti mož,

potekalo počasi. Ura je šla že na deseto. Noč je bila temna. Iz pod oblačnega neba pa so na gosto naletavale velike mehke snežinke. Nenadoma so tam v daljavi gosto temo prerezali dolgi trepetajoči prameni žarometov. Prameni so tipali po zraku, trepetali nad zemljo, se približevali in postajali vse razločnejši. Zdaj so žarometi zablesčali na vzpetini, kjer cesta prekobala majhen grič. Dolga kolona težkih »Jamesov« se je v hitri vožnji približevala taborišču. Ker so nam kar v noči in tako nahitro razdelili orožje, sem bil prepričan, da bo sedajle, ko se bodo kamioni zaustavili gotovo prišlo do boja. S kom... o tem nisem imel pojma? Ko pa so kamioni zavozili v taborišče, sem od tam začul petje in vriskanje. Kolona se je ustavila prav pred skladišči, kjer smo prejeli orožje. Ko je potihnil hrum motorjev, sem razločno slišal pesem: »Hej brigade...!« Kakšno presenečenje. Iz kamionov se je v jarko luč žarometov vsula prava množica ljudi. Bili so fantje iz taborišča, od koder smo bili zjutraj odšli tudi mi. Ti fantje so bili v samem taborišču tako ločeni med sabo, da so se mnogi od njih šele sedaj tu prvič spet srečali. Kako bi zmogel popisati prizore, ki so se nudili mojim očem. Tu je brat našel brata, sosed sosed, srečali so se znanci in prijatelji. Koliko presenečenih vzklikov in navdušenih podravov, koliko stiskov rok in srečnih objemov... Ko zdaj, ko je od takrat minilo že nad dvajset let, takole na poti srečam znan obraz, ki kot toga maska zdrsne mimo mene, se vedno spomnim tistih težkih časov življenja v tujini, ko je bila velika sreča to, če si srečal znan

obraz. Naslednji dan se je tudi teh novodospelih šest sto mož preobleklo in prejelo orožje. Potem so prišli kamioni in odpeljali smo se v pristanišče v Bariju.

»Ljubljana!«, da tako se je imenovala ladja na katero smo se vkrcali. Naj mi draga ladjica oprosti, če motim njen mir. »Ljubljana« leži na dnu Jadranskega morja, po katerem je s svojimi borci-mornarji na krovu tolikokrat tako ponosno orala svojo mokro brazdo. Obležala je smrtno zadeta, ko je reševala ranjene borce. Ko smo bili vsi na ladji je izgledala kot grozd ali premikajoče se človeško mravljišče. Sedel sem kar na saje kraj dimnika, tik ob eni loputi skozi katere odprtino se je videlo naravnost doli v strojnični prostor. Iz kotlov je sikala para, vmes so vzklicali mornarji. Sedel sem tu, kot v nekakšni zamknjenosti.

»Naša ladja!« Naši mornarji, pri strojih naš človek, na poveljniškem mostu naš kapitan in ladja nosi ime glavnega mesta moje ožje domovine. Dvignil sem se in prepoln vzhičenja, sreče in ponosa zaklical tja preko skoro tisočglave množice: »Živela Ljubljana!« »Živeli naši hrabri mornarji!« Množica je gromko odgovorila, potem pa se je oglasila pesem: »Čez poljane požgane tja do bele Ljubljane...« Med petje so zaklokotali in zahrumeli stroji, ladjica je vztrepetala in se malce nagibajoč po strani, počasi izvila iz pristanišča. Navdušenja in pesmi ni hotelo biti kraja. Kako tudi bi, saj je naša »Ljubljana« krepko rezala vode Jadrana in z nami na krovu hitela vse bližje in bližje drage rodne grude.

»Cvetke« iz naših logov

Vesolja, ki ga imamo z avtomobilom, ne smemo v navalu navdušenja izražati tako, da pišemo znamko avtomobila z veliko začetnico, pa čeprav ima svoj izvor v kakšnem znamenitem lastnem imenu npr. tovarnarja *Forda*; znamko pišemo tudi v tem primeru z malo začetnico: sedel je v novem *fordu*; *opela* je odpeljal v popravilo; tudi število cilindrov pri vsem tem ni odločilno.

V astronomskem izrazoslovju pišemo z veliko začetnico: *Zemlja*, *Jupiter*, *Mars*; šele prihodnost bo pokazala, ali so na planetih naseljeni ljudje, za sedaj je to le domneva; zato tudi še ne moremo domnevno prebivalcem izkazovati časti s tem, da jih pišemo z veliko začetnico. Pišemo torej: *marsovec*, *marsovci*.

Lastna imena sicer pišemo z veliko začetnico; to zlato pravilo pa ne velja v prirodoopisu npr. za neko vrsto pajka, ki ima posrečen naziv *matija*; naj nam ne zameri, toda pisati ga moramo z malo začetnico.

Nobena novost tudi ni, da pišemo zemljepisna lastna imena z veliko začetnico: *Zeta*, *Morava*, *Drina*, *Drava*; toda bodimo še tako strastni kadileci, kadar gre za vrsto cigaret, jih predstavljamo z malo začetnico: zavitek *zeta* cigaret, pokadil sem pet *drava* cigaret ipd.

V nekem poročilu je mislec zapustil tale stavek: *komisija je neumorno delala na izpravljanju grešk*; ker je v ostalem vse ostalo besedilo v slovenščini, lahko tudi ta stavek postavimo na noge tako: *komisija je neutrudljivo popravljala napake*.

Med redke »cvetke«, ki še tu in tam uspevajo, lahko prištevamo tudi besedo *manko* (ponekod pišemo tudi *manjko*, kar je verjetno daljša oblika).

Tej besedni redkosti moramo

botra iskati že na Apeninih; v slovenščini pa besedo s sreči lahko lepo nadomestimo s pravilno obliko *primanjkljaj*, ki pomeni točno tisto, kar hočemo povedati z italijansko besedo *manko*.

Bolj pozitiven, čeprav ne tudi vedno zaželjen, je primanjkljaju nasproten pojav, ki ga pravilno imenujemo *presežek*, ne pa *višek*, kakor včasih pišemo. O *višku* govorimo v drugačni zvezi: bil je na *višku* svoje moči, *to je višek* neumnosti, lasje so mu šli *kovišku*; če izraza med seboj zamenjamo, kaj lahko nastane nesporazum; kar pogledimo, kaj nastane: bil je na *presežku* svoje moči, *to je presežek* neumnosti, lasje so mu šli *k presežku*; seveda je to nesmisel, vedimo pa le, kaj nastane, če stvari niso na svojem mestu.

Ni potrebno razlagati pojma *korist*; vendar nobene *koristi* ni, če še vedno napačno pišemo *koristnik*, ko pa imamo pravilno besedo *uporabnik*.

Niti malo ne bo skalilo medsebojnega razpoloženja, če iz uporabe iztrebimo obliko *trebovanje* in *trebovati*; preprosta in pravilna raba je: *naročilnica*, *naročanje*.

Ko govorimo in pišemo o delovnem procesu ali postopku, tedaj mislimo na določen *razvoj*, ne pa *odvijanje*; pravilno je torej: delovni proces se *razvija* (in ne *odvija*!).

Če med načrtom in uresničevanjem pride do *razlik* ali *neskladnosti*, tedaj nastane seveda slaba volja. Ni pa nujno, da ta pojav v jezi takoj imenujemo *odstopanje*. Pravilno bo torej: ne smemo dovoliti, da bo prišlo do *razlik* ne smemo dopustiti *neskladnosti* (ne pa: ne smemo dovoliti odstopanja, ne smemo dopustiti odstopanja ipd.).

Odstopa skorja od debla, *odstopil* mi je svoj del, *odstopil* mi je mesto: v teh primerih glagol od-

stopiti lahko rabimo.

V finančnem poslovanju je zelo važna postavka *plačilo*. Kadar določamo plačnika, zelo radi pišemo: *stroške nosi* (ta in ta) enota. Ta raba že zato ni najbolj posrečena, ker bi lahko kdo predlagal tehnično izboljšavo in v dobi mehanizacije rekel: *stroške vozi* (ta in ta) dolžnik. Toda šalo na stran — dosti bolj jaseen je izraz: *stroške plača* (ta in ta)... del stroškov za prevoze *plača* podjetje... ipd.

Ni dobro znano, s čim se nam je zamerila beseda *imetnik*, zlasti, ker je pomožni glagol *imeti* še kar krepko v rabi. (Celo bolj priljubljen je kot *ne imeti*). Zato lahko tudi mirne vesti govorimo o *imetniku* pravice, *imetniku* legitimacije.

Ustrezno načelu: »tujega nočemo!« moramo iz naše rabe izločiti tudi samostalni *podhranjenost* in njegove izvedenke, saj imamo svoji lastni besedi: *nedohranjenost* in *nedohranjen*.

Izvedenke naziva *vajenec* so: *vajenski*, *vajenska* ipd.; torej *vajenski izpit*, *vajenska doba*... (in ne: *vajeniški izpit*, *vajeniška doba*...).

Ponekod še pišemo: *zaprepaščenost*, bil je *zaprepaščen*; res je, zaradi tega še ne nastanejo vremenske motnje, zaboli pa v ušesih. Pravilno je: *prepadenost*, *zaprepadenost*, *zaprepaden* (tudi: *osupel*).

Namesto *merodajen* bomo rekli: *odločilen*.

Prizadevamo si lahko *vztrajno* ali *stanovitno* — ne pa *uporno*.

Često uporabljamo tako-le obliko: nesreča se je *odigrala* na križišču; pri delu s člani je *odigral* važno vlogo...

V tej zvezi je raba glagola *odigrati* napačna, saj se dejanja, prizori in podobno *odigrajo* na odru, (dalje na 9. strani)

Ali je to res potrebno?

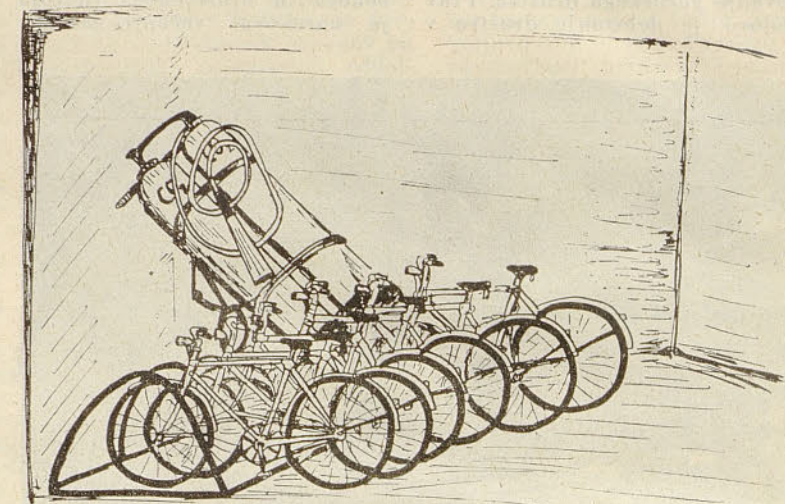
— da so v nekaterih obratih gasilne naprave zložene z opeko, zaboji in drugim materialom;

— da so kolesa in motorji parkirani pred gasilnimi aparati in napravami za gašenje;

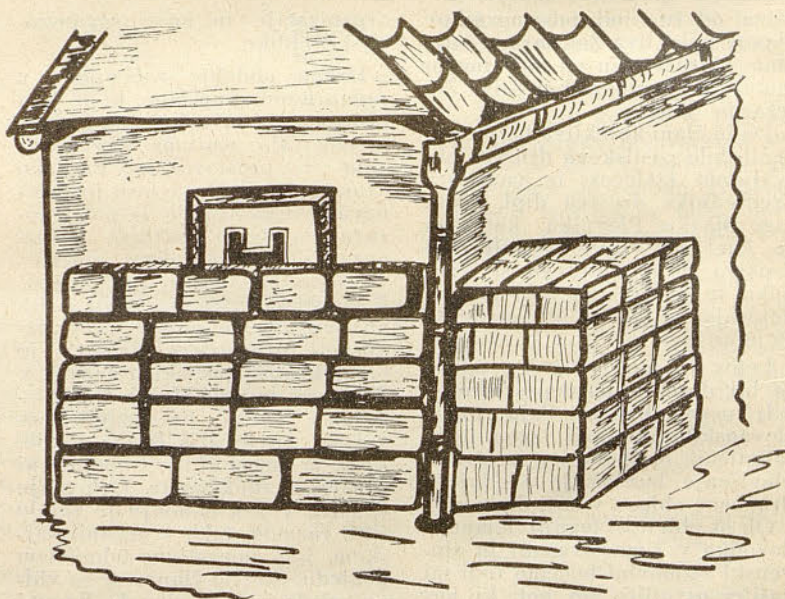
— da se uporabljajo gasilna vedra za prenos malte, smeti, itd. (primer v šamotarni);

— da se odstranjujejo posamezni deli gasilnih naprav, ključji hidrantnih omarič, etikete iz gasilnih aparatov itd., itd.

Kako si tišči posamezniki, ki to delajo zamišljajo uporabo gasilnih naprav v slučaju požara. Ali se ne zavedajo, da so po Temeljnem zakonu o varstvu pred požari in pravilniku o požarno-varnostni zaščiti v železarni Store soodgovorni za škodo, ki bi nastala vsled zgoraj navedenih nepravilnosti.

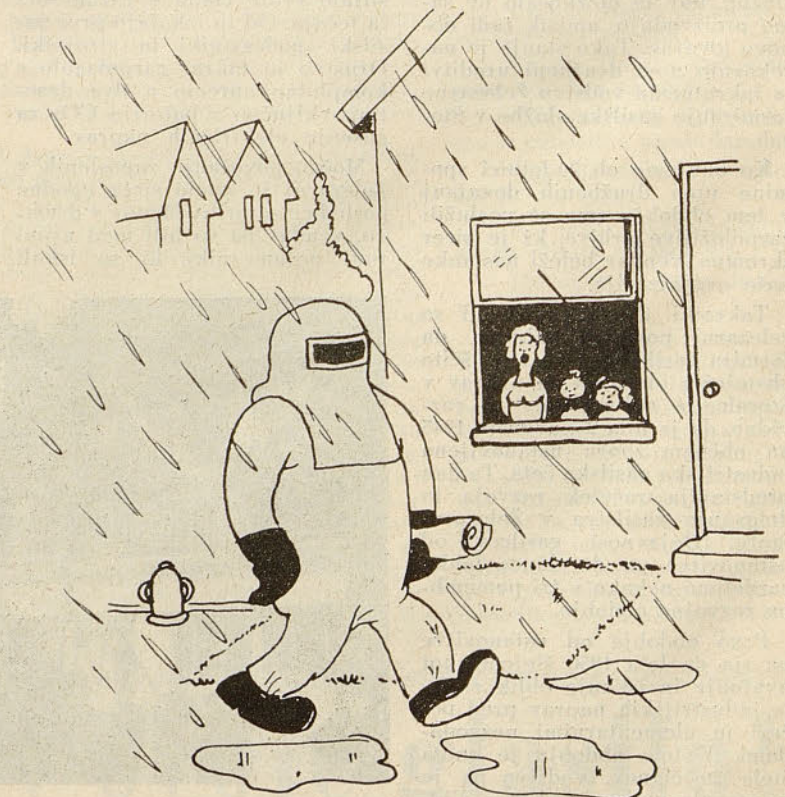

Tudi ta primer opozarja na čimprejšnjo izgradnjo kolesarnice v podjetju

Založen stenski hidrant v enem naših obratov — uganite kje?

ZAŠČITNA SREDSTVA SO PA RES KORISTNA

Očka je že zopet pozabil vzeti v službo dežnik

KRATKA ZGODOVINA ŽELEZARNE ŠTORE

Do sedaj smo v našem glasilu objavljali slike iz zgodovine našega podjetja. Tokrat pa objavljamo kratek članek, ki naj da bežen pregled o razvoju podjetja v preteklosti. Podatki so zbrani iz raznih virov. Že ta kratek članek nam pokaže kako malo pravzaprav vemo o zgodovini naše železarne. Opozarja nas pa tudi na to, da pričenmo z resnim zbiranjem zgodovinskega gradiva o našem podjetju.

Po ustnem izročilu so že v času Ilirije kopalni na območju sedaj opuščene rudnika rjavi premog. Okoli leta 1809 sta se preselila v ta kraj dva kovača — Čeha, ki sta postavila majhno kovačijo ob Bojanskem potoku, ki je sedaj pokrit. Prvo podjetje je bilo v Štorah osnovano leta 1845 in sicer premogovnik rjavega premoga. Ustanovil ga je Pavel pl. Putzer, ki je leta 1851 ustanovil še Zelezarno, ki je uporabljala premog iz lasnega rudnika in se je predvsem posluževala parne sile. Leto 1851 šteje kot u-

stanovitev Zelezarne. V začetku je železarna izdelovala samo železne palice in pločevino, leta 1861 pa je še dobila topilnico in plavž s parnimi kladivi za izdelovanje ladijskih plošč in sestavnih delov, potrebnih za ladjedelništvo. Toda v tem pogledu z drugimi velikimi tovarnami ni mogla konkurirati, pač pa je mnogo koristila nova valjarna. Putzer je rudnik in tovarno prodal, ki je šla kasneje skozi več rok do leta 1873, ko je z nastopom krize prišlo do likvidacije delniške družbe. V letu 1878 je bi-

la osnovana nova družba z delničarji — generalni konzul Švedske in Norveške Karel Neufeldt, ki je bil sorodnik kovača Neufelda, njegov sin dr. Filip Neufeldt in Desiderius Bitzy. Novo osnovano podjetje je obratovalo brez daljših prekinitev do leta 1942 in so se v tem času vršile tudi manjše prezidave in preureditve.

Podjetje se je imenovalo »Berg und Hüttenwerk — Store«. Po razpadu Avstro-ogerske monarhije, leta 1918 pa se je preimenovalo v »Rudnik in železarna Store«. To ime je podjetje obdržalo do pričetka druge svetovne vojne. Med vojno je prevzelo zopet nemško ime. Rudnik je voda večkrat zalila tako, da je večkrat prenehal obratovati. Končno pa so delo v tem rudniku opustili po vdoru vode leta 1925.

Obrat za pudlanje železa je obratoval na prostoru sedanje valjarne od leta 1878 do 1907. Zaradi vedno večjega povpraševanja po valjarniških izdelkih, je valjarna nabavljala surovo jeklo iz drugih železarn in ga predelovala v končne proizvode.

Leta 1912 in 1913 je bila zgrajena kalorična centrala s temi parnimi kotli in dvema parnima strojema. Modernizirana je bila valjarna s tem, da so zamenjali lesena valjna ogrodja. Sezidali novo varilno peč. Postavljena je bila tudi nova 20-tonska SM-peč. S tem je železarna postala neodvisna od tuje dobave surovega jekla. Za proizvodnjo plina sta služila v začetku dva generatorja z vrtljivima rešetkama.

Novozgrajena valjarna je bila v dveh prostorih, v enem je bila groba, v drugem pa fina proga. Za pogon obeh sta služila dva parna stroja. Kapaciteta takratne valjarne pa je znašala 8.000 do 12.000 ton letno. Takrat so delavci delali izmenično, nekaj časa v martinarni, da so pripravili ingote in nato v valjarni valjali, ker kapaciteta ni bila izkoriščena. Ker ni bilo možno kapacitete valjarne izkoristiti, ni bilo potrebe iste nadalje razširjati in modernizirati. Leta 1942 je bilo sklenjeno, da se obrata martinarna in valjarna popolnoma ustavita.

Proti koncu II. svetovne vojne so hoteli Nemci preurediti tovarno v vojno industrijo, kar pa se jim zaradi prehitre kapitulacije ni posrečilo. Stanje tovarne je bilo ob osvoboditvi leta 1945 skrajno neurejeno.

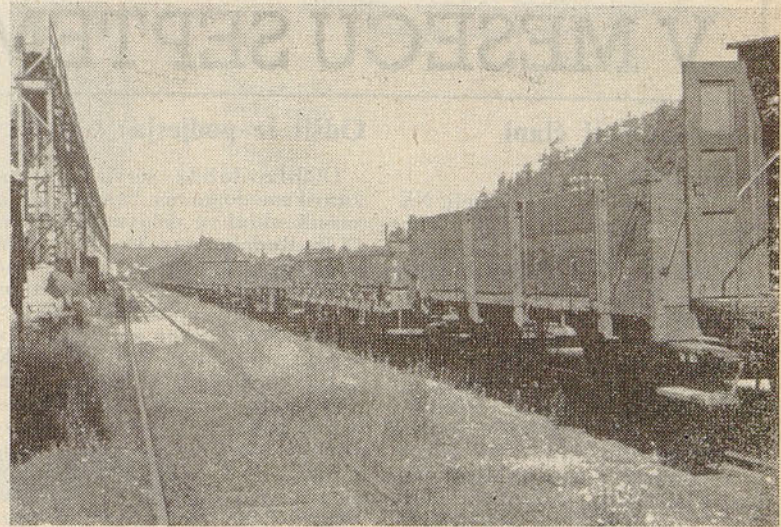
Prvotno malo livarno so razširili leta 1894 in ponovno leta 1912. Livarna je izdelovala v glavnem proizvode za vzdrževanje okoliških obratov in rudnikov. Izdelovali so tudi dele za Diessel motorje, parne cilindre za lokomotive in napajalnike, katere so izvažali v Graz. Izdelovala pa je tudi jeklarske kokile in valje za svojo livarno odn. valjarno. Odličali so lahko najtežje odlitke do 6 ton.

Leta 1937 so dvignili srednji del livarne za 3 m in zgradili žerjavno progo s tekočim žerjavom nosilnosti 6 ton (sedaj 40 tonski).

V letu 1938 je bila dograjena cevna livarna. Kapaciteta obeh livarn je znašala skupaj 5.000 ton letno in je bila do leta 1941 največja livarna v Sloveniji. K livarni je spadala še modelna mizarna, v kateri so izdelovali modele in šablone.

Leta 1948 je bila k Zelezarni priključena šamotarna. Ustanovil jo je leta 1880 grof Monte Cuccoli. Proizvodnja šamotarne je bila zelo majhna. Po prvi svetovni vojni je prišla v last Franca Pertinača, ki pa je zašel leta 1924 v konkurz. Šamotarno je kupil nato industrijalec Majdič iz Celja, ki je podjetje elektrificiral in postavil peči, ki še danes obratujejo. Pozneje je podjetje izročil svoji hčerki Kunejevi, ki je bila lastnik podjetja do leta 1946.

Do leta 1948 je bila šamotarna samostojno podjetje, nato pa je bila priključena Zelezarni Store.

STOJNINE

Večkrat se pri nas sprašujemo, kje so vzroki za stojnine vagonov pri nas. Res je, da bi bilo za rešitev tega problema mogoče kaj napraviti tudi v notranji organizaciji, vendar predstavlja največji problem to, da prihaja-

jo včasih kar celi vlaki. V takih primerih z našimi napravami nismo v tanju razložiti tako veliko število vagonov v takšnem roku, kot ga postavlja železnica. Slika prikazuje kompozicijo 30 vagonov železne rude, ki je prispela naenkrat. V tem primeru so vagoni prispeli ob 11. uri dopoldne, vsi bi pa morali biti prazni do 18. ure.

Drug problem predstavlja izpraznjevanje vagonov z opeko in premogom. Za te materiale nimamo dovolj skladišnih prostorov na razpolago tako, da je vodstvo ekspedita večkrat v zelo težavnem položaju, kam razložiti material.

Težave so tudi z glino za šamotarno v primeru, da se zgodi da pride tudi po pet vagonov na dan. Glino je treba namreč prekladati na ozkotirne ladje in šele nato razložiti v skladišče na šamotarni.

OBVESTILO

Obveščamo vse sodelavce Štorskega železarja, da bo obračunska služba od sedaj izplačevala honorarje za prispevke vsakega 15. v mesecu in ne zadnjega, kot je bilo to do sedaj. Ta ukrep je v zvezi z novim rokom izplačila osebnih dohodkov vsakega 15. v mesecu.

Uredništvo

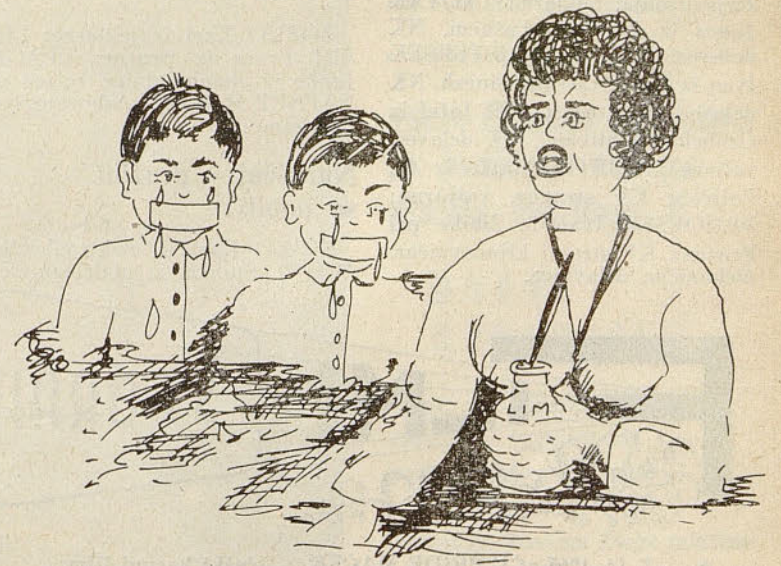
Prvi kadri iz industrijske šole v Cinkarni

Pred tremi leti so prvi učenci — delavci iz proizvodnje sedli v klopi ustanovljene tehniške šole v Cinkarni. Te klopi so bile najprej v sindikalni dvorani, nato pa so se učenci preselili v lepo urejene prostore izobraževalnega centra Cinkarne. V začetku je bilo precej težav, ki pa so bile ob skupnih naporih predavateljev in slušateljev, kot prizadevnega kadra v izobraževalnem centru rešeni v skupnem zadovoljstvu. Uspehi slušateljev so bili iz leta v leto boljši. Dne 2. oktobra letos so bili na tehniški šoli v Cinkarni zaključni izpiti. Po treh letih napornega študija, saj so slušatelji obiskovali pouk po svojem rednem delu v podjetju, so bili uspehi in znanje kandidatov na zaključnem izpitu zadovoljivi. Najbolje so se odrezali v stro-

kovnih predmetih, večje pregla-vice jim je delal le materinski jezik. To pa ni čudno, saj so nekateri sedli v šolske klopi po 20 in več letih. Že sama povprečna starost slušateljev, ki je znašala 35 let, nam to potrjuje.

Od 20 absolventov tehniške šole v Cinkarni, ki so se prijavi k zaključnemu izpitu, je 15 opravilo z uspehom, 5 pa jih ima pravilni izpiti. Med 20 absolventi so bili tudi 4 iz našega podjetja in to: VENGUST Ivan iz jeklarne, ROZMAN Franc iz elektroplavža, TRAFELA Franc iz valjarne in KAVKA Franc iz kadorskega sektorja, ki so vsi z uspehom končali tehniško šolo v oddelku za metalurgijo. Za njihovo prizadevnost in končano šolanje jim čestitamo.

OB TEDNU OTROKA

Najnovije vzgojne metode za utišanje najmlajših storžanov v našem otroškem vrtcu.

„CVETKE“ IZ NAŠIH LOGOV

(Nadaljevanje s strani 8)

na igrišču, v koncertnih dvoranah ipd. V življenju, v naravi pa se dejanja, dogodki ipd. pripetijo, dogodijo, zgodijo; nesreča se je zgodila na križišču, pri delu s člani izvedel (imel) važno nalogo; svoje vloge so na odru dobro odigrali...

Uredbe, določbe ipd. uresničujemo ali izvajamo, načrte, akcije, skladbe itd. izvajamo, raba glagola sprovajati je napačna.

Pogosto postavljamo napačno tudi glagol utrpeti, npr.: zaradi poplave so utrpeli veliko škodo; pravilno je: zaradi poplave so imeli (ali pretrpeli) veliko škodo. Glagol utrpeti pa rabimo v pomenu pogrešati.

Nekaj zmede je tudi v tej-le stavčni skladbi: ... posebno zanimanje je bilo z ozirom na pripombo poverjenika. (Iz tega bi lahko sklepali, da je bila pripomba tako zanimiva, da so se prisotni ozrl).

Pravilno: pripomba poverjenika je bila zanimiva, prisotni so pokazali zanimanje za pripombo poverjenika...

Tujki v očeh so vselej neprijetna stvar; prav tako tudi v stavih. Npr.: tega niso imeli v vidu, tudi obisk bolnih članov so imeli v vidu.

Pravilno bomo rekli: tega niso imeli pred očmi, (ali pa tega niso predvidevali), tudi obisk bolnih članov so imeli pred očmi (so predvidevali).

Pravilna oblika je: organizacija razpolaga s sredstvi, varčevati moramo z materialom. Napačna pa je raba: upravljanje s premože-

njem, upravljanje s sredstvi. Glagol upravljati namreč zahteva 4. sklon, torej: upravlja premoženje, upravlja sredstva...

Tudi prislov mere koliko je še dandanes nesklonljiv. Tu in tam ga samovoljno in v nasprotju s pravopisom sklanjamo nekako takole: v koliko je bil prizadet, v kolikih urah je bilo opravljeno, s kolikimi sredstvi ste razpolagali.

Pravilno pa je: koliko je bil prizadet, v koliko urah je bilo opravljeno, s koliko sredstvi ste razpolagali.

Obstaja pa samostalnik kolika, (zvižanje v trbuhu), ki ga lahko po mili volji — seveda le do šestega sklona — sklanjamo.

Upravičiti in opravičiti sta različna glagola: prvi označuje upravičenost do nečesa, drugi pa ima pomen oprostiti kaj.

Včasih slišimo ali beremo: ... pogovor se je vrtel okrog bolovanj, kako bi jih zmanjšali...

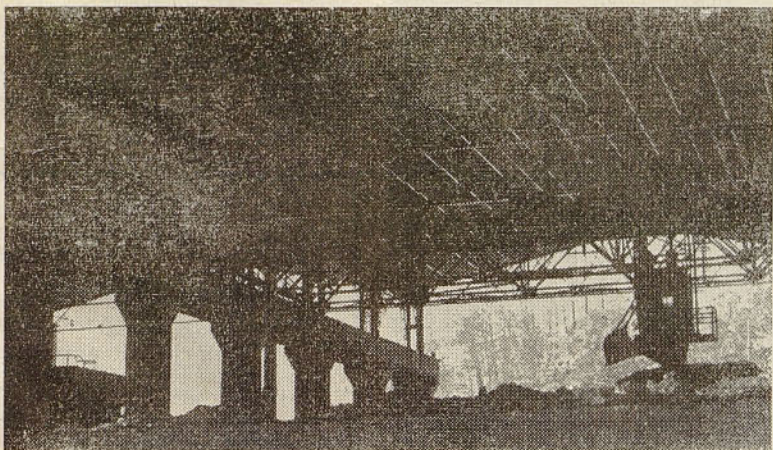
Bolezni in bolezenski dopusti so resne stvari in so le toliko v zvezi z vrtenjem, v kolikor gre za vrto-glavico.

Bolezen povzroči stanje, ki ga imenujemo obolenje. Izostanek z dela, ki temu sledi, pa je bolezenski dopust. Čim gre za odobren izostanek zaradi bolezni, ga tako imenujemo. Stavki bo torej pravilen v tej obliki: pogovarjali so se, kako bi bilo mogoče zmanjšati bolezenske izostanke (dopuste).

Tudi polnomočje ni domača beseda, zato pravimo pooblastilo. Posebno poglavje zavzemajo pri nas različne spačenke (npr. »ausšus«, šloser, štanga ipd.) vendar o tem drugič.

F. Jernejšek

NOVA ŽERJAVA NA AGLOMERACIJI

Da bi rešili problem hitrejšega razkladanja železne rude in s tem zmanjšali stojnine vagonov, je bilo potrebno povečati mehanizacijo na rudnem dvoru. V ta namen smo naročili v Litostroju dva mostna žerjava, vsak po 10 ton, katera v teh dneh že montirajo na žerjavni prosti.

Pred tem pa je bilo potrebno obnoviti spodnji ustroj žerjavne proge, da bi zagotovili enakomeren tek žerjavov.

Dela na tem so izvajali ključavničarji iz naše mehanične delavnice ter gradbeno podjetje »Ingrad« iz Celja.

OS

V MESECU SEPTEMBRU 1965

Novo sprejeti člani kolektiva:

ZORIČ Ladislav iz Dramelj, NK delavec, jeklarina; GOLOB Zvonimir, KV kovinostugar, mehanična delavnica; TIMPRAN Mihael, — Miloš iz Lokovine pri Dobrni, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; HERCEK Edvard iz Cmereške gorce, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; GROBELSEK Silvan iz Virštanja, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; HLADNIK Jakob iz Trnovca, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; MENART Branko iz Strmece pri Vojniku, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; PARADIZNIK Jožef iz Štor, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; POLIČNIK Viktor iz Vrh pri Teharjah, KV strugar, obdelovalnica valjev; ZORKO Ivan iz Vizore — Strmec pri Vojniku, KV strugar obdelovalnica valjev; IKOVIČ Marko iz Štor, KV strugar, obdelovalnica valjev; MOCNIK Stanislav iz Gorice pri Sentiurju, KV strojni ključavničar, obdelovalnica valjev; VRABIČ Peter iz Nove vasi, KV strojni ključavničar, valjarna; GRADIČ Leonold iz Kostriavnice, KV strojni ključavničar, energetski obrat; SEME Frančišek iz Štor, KV strojni ključavničar, uprava osnovnih sredstev — skladišče; PINTAR Marjan iz Slivnice, KV strojni ključavničar, obdelovalnica valjev; PUŠNIK Mihael iz Gorice pri Slivnici, NK delavec, livarna sive litine; ANZLOVAR Marjan iz Hrastovca pri Poljčanah, KV strugar, mehanična delavnica; MASTNAK Franc iz Trnovca, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; ŠTOR Stanislav iz Laške vasi pri Štorah, KV premikač, promet; CENTRIH Milan iz Kompol, KV obratni električar, elektroobrat; DIACCI Ciril iz Govc pri Laškem, KV obratni električar, energetski obrat; TOVORNIK Stanislav iz Botričnice pri Sentiurju, KV livar, livarna sive litine; KOMPOLSEK Karl iz Pečovja, KV električar, elektroobrat; VODUSEK Alojz iz Polžanske gorce pri Šmarju, NK delavec, livarna valjev; HROVAT Leopold iz Vodruža, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; PRATNEMER Milan iz Celja, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; BAJEC Franjo iz Celja, strojni ključavničar, mehanična delavnica; OPRESNIK Alojz iz Tratne pri Grobelnem, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica; KRIZNIK Jožef iz Podloga pri Planini, NK delavec, promet; VIDIC Martin iz Lažiš pri Dobju, NK delavec, jeklarina; LESJAK Ivan iz Presečnega pri Planini, NK delavec, jeklarina; GAJSEK Adolf iz Kompol, KV žerjavovodja, jeklarina; NOVAK Janez iz Brez pri Laškem, NK delavec, valjarna; OJSTERSEK Ivan iz Laške vasi pri Štorah, NK delavec, valjarna; ČAKŠ Jožef iz Grobelc pri Slivnici, NK delavec, valjarna; KMETEC Rajko iz Zg. Poljčan, KV strugar, valjarna; VRHOVSEK Ivan iz Zibike pri Pristavi, KV strojni ključavničar, mehanična delavnica.

Odšli iz podjetja:

DOBES Jožefa, servirka v Počitniškem domu na Svetini, odšla zaradi ukinitve delovnega mesta; FLIS Rudolf, star 55 let, v tem podjetju zaposlen 29 let, kurjač sušilne peči v livarni sive litine, je bil redno upokojen; MAJORANC Ivan, ročni oblikovalec v šamotarni, umrl; LOVRENČAK Jakob, pomočnik kaluparja v livarni valjev, umrl; FLIS Dragotin, pripravnik v pripravi proizvodnje, odšel sporazumno s podjetjem; ZUKA Namon, pomožni delavec v jeklarni, odšel v JLA; MEZNAREC Marjan, strojni ključavničar KV, v mehanični delavnici, odšel v poskusni dobi; PLAVČAK Štefan, izlagalec opeke v šamotarni, odšel v JLA; KRAJNC Franc, formir livar v livarni sive litine, odšel sporazumno s podjetjem; PECOVNIK Alojz, fizikalni laborant v metalurškem laboratoriju — razvojni oddelek, odšel v JLA; GORSEK Martin, inž. fizike, pripravnik v razvojnem oddelku, odšel v JLA; SELIČ Anton, pomožni delavec v jeklarni, odšel v JLA; MARZIDOVSEK Jožef, strugar v obdelovalnici valjev, odšel v JLA; GOLOB Karl, KV strugar v mehanični delavnici, odšel v JLA; HORVAT Ivan, strojni ključavničar v mehanični delavnici, odšel sporazumno s podjetjem; KRAGELJ Jožef, KV strojni ključavničar v mehanični delavnici, odšel v šolo; POLOVIČ Tomo, star 57 let, v tem podjetju zaposlen 19 let, v obratu valjarna kot dvigalec grobe proge, je bil redno upokojen; SIVKA Drago, KV strugar v mehanični delavnici, odšel v JLA; PECNIK Franc, KV skoblar v mehanični delavnici, odšel v JLA; GRAJŽL Ivan, KV strugar v mehanični delavnici, odšel v JLA; HRIBERNIK Olga, pripravnica, odšla po izteku delovne pogodbe; ŽAGAR Anton, pomožnik formarja v livarni sive litine, odšel v JLA; GROBIN Venčeslav, premikač na prometu, odšel v JLA; POTOČNIK Albin, referent za nemetale v komercialnem sektorju, odšel v JLA; VRECER Cvetko, tehnik konstrukter v pripravi proizvodnje, odšel v JLA; VRABIČ Janez, dežurni ključavničar v valjarni, odšel v JLA; CVIRN Jožef, elektromehanik v elektro obratu, je bil izključen iz podjetja zaradi neopravičenih izostankov; SALOBIR Marta, knjigovodja v finančnem sektorju, je bila izključena iz podjetja zaradi neopravičenih izostankov; KRIZNIK Ignac, star 56 let, v tem podjetju zaposlen preko 52 let, v obratu jeklarni kot ognjestalni zidar, je bil starostno upokojen; JERAM Ana, delavka v komunalnem oddelku, je odšla po izteku pogodbe; OJSTERSEK Angela, delavka v komunalnem oddelku, odšla po izteku delovne pogodbe.

Poročili so se:

ZORKO Karl iz jeklarne; LUBEJ Franc iz livarne; ULAGA Janko iz obdelovalnice valjev in NAPRET Marjan iz laboratorija. Cestitamo!

Naraščaj v družini so dobili:

SEŠKO Karl iz elektroplavža; SUMEJ Stanko iz obdelovalnice

valjev; MULEJ Jernej iz šamotarne; GUČEK Martin iz livarne; KOLAR Franc iz avtooddelka in TRZAN Jože iz valjarne. Cestitamo!

Izostanki v mesecu avgustu 1965

Zaradi boleznih je bilo izgubljenih 2.451 delovnih dni, zaradi rednega letnega dopusta 6.767, zaradi izredno plačanega dopusta 153, zaradi opravičenih izostankov 68, zaradi neopravičenih izostankov 75 in zaradi ostalih izostankov 745 delovnih dni, skupaj 10.257 delovnih dni.

NEZGODE

Elektroplavž:
TAJNKAR Janez. Pregledoval je zaloge rude v bunkerjih. Z lestve je stopil na podest, kjer mu je spodrsnilo na kosih rude, ki je bila tam raztresena. Pri tem spodrsnjaju si je poškodoval levo nogo v kolenu.

Valjarna:
GOLOB Jakob. Pri prekladanju ploščatega železa z voza na stolice za rezanje, se je na ostri konici vrezal na kazalec leve roke.

ŽERJAV Matija. Pri nakladanju zlomnine z žerjava v prekucnik ga je veriga stisnila za srednji prst leve roke.

KROBAT Martin. Pri navijanju valjanih palic na navijalni napravi ga je zadnji konec palice udaril po levi nogi pod kolenom, ker je stal preblizu oziroma na nepravem mestu pri napravi.

GODEC Stanko. Pri dviganju ingota se je dvigni kavelj zataknil ob nastavno ploščo, pri tem mu je potegnilo kavelj med valje, prosti konec pa ga je udaril v ramo, da je padel po tleh. Poškodovalo mu je levo ramo.

GOLOB Stanko. Med valjanjem ingotov mu je priletel drobček škaže v desno oko.

DROBNE Stanko. Vtikal je palico v navijalno napravo, medtem ga je pa druga palica opekla po nogi, ker je bil obut v sandale. Preobul se je predčasno, da bi lahko ob koncu dela šel takoj domov. To se mu je maščevalo, ker ga sandali pač ne morejo ustrezno zaščititi pri delu.

BOBNIČ Jože. Pri vtikanju valjane palice v I. ogrodje fine proge, ga je zakravljeni konec palice opeknel v zapestju desne roke, ker ni nosil zaščitnih rokavic.

Livarna sive litine:
MARZEK Franc. Ko je nastavil sod na rampo, ga je hotel obrniti. Pri tem pa je odrinil ploščo, po kateri je sod spravil na rampo. Plošča mu je padla na levo nogo in mu jo poškodovala pod kolenom.

VOGA Edi. Vodil je dviganje reputeratorskih elementov. Med dajanjem znakov žerjavovodji je stal na neprimernem mestu tako, da mu je element pritisnil desno nogo ob ograjo.

ŠKOFLEK Albin. Med vlivanjem z ročno ponovco mu je tekoče železo brizgnilo za čevljev ter ga opeklo po stopalu leve noge.

Obdelovalnica valjev:
GAJSEK Stane. Sel je skozi delavnico mimo zloženih valjev. Ker ni dovolj pazil je z nogo zadel ob oster rob na čepu valja ter si poškodoval levo nogo v gležnju.

Ekspedit:
BEVC Franc. Pri prenašanju paličnega železa v vagon mu je spodrsnilo na deski, da je padel. Pri tem si je poškodoval palec na desni roki.

Ostalo:
SOREC Ivanka. Pri izstopu iz pisarne v Šamcu je nerodno stopila ter si izvila desno nogo v gležnju.

VODOPIVEC Jaka se iskreno zahvaljuje organizaciji Zveze borbe Store za obisk in pomoč v času njegove bolezn.

GERMEK Marija iz komunalnega oddelka se zahvaljuje sindikalni organizaciji in vodstvu komunalnega oddelka, ker so ji omogočili brezplačni oddih v našem počitniškem domu na Rabu. Istočasno se zahvaljuje tudi osebjem počitniškega doma za ves trud in skrb.

ŽNIDAREC Ana iz komunalnega oddelka se zahvaljuje tov. Sotlerju, tov. Kreuhu in vsem, ki so ji pomagali ter pokazali veliko razumevanje ob nesreči, ki jo je prizadela.

Še enkrat gospodarska reforma in notranje rezerve

Znižanje stroškov proizvodnje, boljše izkoriščanje delovnega časa, povečanje proizvodnosti in rentabilnosti je splošno načelo dobrega gospodarjenja pri nas. Za dosego teh ciljev pa je potrebno mnogo znanstvenega, študijskega dela in proučevanja posameznih faktorjev proizvodnje. Za te raziskave in analize je potrebno ogromno podatkov na podlagi katerih pridemo do določenih zaključkov, ki nam pokažejo dejansko sliko stanja opazovanj. Za tako delo so vsekakor potrebni kadri in to strokovno usposobljeni kadri, ki so sposobni uvajati v podjetju razne nove metode dela in organizacije in ostalih sodelavcev, ki zavestno sodelujejo pri izvajanju le teh. Logično je, da se pri takem uvajanju raznih »novitet«, ki so morda že drugod nekaj ustaljenega, pojavljajo razni zagovorniki in nasprotniki, če jih smem tako imenovati. Takozvani »nasprotniki« — včasih jih imenujemo tudi dogmatiki, ki vidijo vse v »lepih starih časih« največkrat ne morejo prenesti takim imenovanih »administrativnih komand«, kar mu pač ne dopušča njegova ozka strokovnost in splošna razgledanost in ki zagovarjajo takim imenovano mojstrsko vsežnanost.

Pisanju tega članka me je prisilil članek v deveti številki Železarja z dne 25. sept. 1965. pod naslovom »Gospodarska reforma in notranje rezerve« v rubriki »Pišejo nam«. Pisec članka trdi ravno nasprotno načelom »Gospodarske reforme«. Mislim, da je bila gospodarska reforma v glavnem obrazložena članom našega kolektiva bodisi preko časopisa oziroma po sestankih, ki so jih organizirali sindikalni odbori in pododbori in osnovne organizacije ZK in si je res ni potrebno po svoje razlagati.

V sklepkih, ki jih je sprejela Zvezna ljudska skupščina je jasno povedano, da naj podjetja posvečajo večjo skrb k sami organizaciji in posebno še mehanizaciji in avtomatizaciji administracije. Za veliko ročne dela je potrebno večje število delavcev zaposlenih v administraciji in zaradi tega ne moremo govoriti o nekakšnem birokratizmu in s tem trošenju administrativnih ur v neslužbene namene. Z uvajanjem raznih mehanografskih sredstev se bodo stvari v administraciji vsekakor izboljšale k čemer je naše podjetje že pristopilo pred gospodarsko reformo, vendar to delo zahteva določen čas in pripravo predvsem pa finančna sredstva. Del te priprave je tudi nova nomenklatura materiala, ki točno določa za posamezno vrsto materiala oz. predmet posebno šifro in ker se lahko na materialni ček doigne samo ena vrsta materiala oz. predmet poseben ček. Zato moramo napisati nov materialni ček za vsako vrsto opeke posebej, saj se lahko ta razlikuje po kvaliteti, velikosti in obliki, kar je največkrat določeno z formatom. S tem se bodo odpravile napake in razne težave pri manipulaciji z materialom in s tem resnično znižalo število »delovnih ur, ki jih administracija porabi v neslužbene namene«.

Kurt Kindlhofer

Katalog prevoda naučno-tehniških članaka, spisa i radova 1954 do 1965. Izd. Bgd. 1965.

Wydawnictwa Naukowe; Techniczme. Warszawa 1964, katalog 1949-64.

XXXII Congres international de fonderie 1965 Warszawa.

Referati sa I. jugoslovenskog simpozija o defektoskopiji materijala. Opatija. Izd. UJZ. I, Ia, 1965.

Referati sa I. jugoslovenskog simpozija o defektoskopiji materijala. Opatija. Izd. UJZ. II, II a 1965.

Referati sa I. jugoslovenskog simpozija o defektoskopiji materijala. Opatija. Izd. UJZ.

Englisch Karl: Poršnevejekolja. Tom I. Prevod s nemckoggo. »Mašgiz« Moskva 1962.

Novoc v proizvodnji stali v SSA. Izd. »Metallurgija« 1965.

Kovši dlja židkogo metalla. Moskva 1964.

Opoki litejnie svrtnie čugunie. Moskva 1964.

Neprerivnyj kontrolj temperaturi židkogo stali. Kiev 1965.

Wik. C.: Obrabotke metallov snatija struški. »Mir« 1965.

Voljinski A. Ja.: Konstruiranje čugunijh detaleij ih tehnoloģičnost, 1964.

Z žalostjo sporočamo vest, da je v 64. letu starosti umrl

Leopold Oevirk

upokojenec

Pokojnik je bil domala vsa leta po osvoboditvi zaposlen v našem podjetju kot kovač v valjarni, od leta 1959 pa upokojen.

Na njegovi zadnji poti smo ga spremili v sredo 6. oktobra na pokopališču v Sentiurju. Svojcem naše iskreno sožalje.

Naj v miru počiva, ohranili bomo njegov spomin.

Kolektiv
Železarne Štore

Z žalostjo sporočamo vest, da je smrt vse prebrano iztrgala iz naših vrst sodelavca

Planko Blaža

delavci iz valjarne
Ohranili bomo njegov spomin!

Kolektiv železarne Štore

6. — 7. 11. 1965 »ČE PRIDE MACEK« — češki barvni film.
13. — 14. 11. 1965 »NENAPOVEDAN SESTANEK« — angleški film.
20. — 21. 11. 1965 »VAŽNOSTJE V TRAVI« — ameriški barvni film.
27. — 29. 11. 1965 »ROKUS NA POVELJE« — amer. barv. CS film.